

T.C. SANAYİ VE
TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

ÇUKUROVA
KALKINMA AJANSI

ÇUKUROVA KALKINMA AJANSI

2025 YILI ÇALIŞMA PROGRAMI

Aralık 2024

İÇİNDEKİLER

YÖNETİCİ ÖZETİ	2
1. GİRİŞ.....	4
2. SONUÇ ODAKLI PROGRAMLAR	6
2.1. Sürdürülebilir Büyüme ve Yeşil Dönüşüm Sonuç Odaklı Programı (Yeşil Dönüşüm SOP).....	6
2.2. İmalat Sanayinde Rekabet Gücünün Artırılması Sonuç Odaklı Programı (İmalat SOP)	15
2.3. Dirençli ve Gelişen Kırsal Alanlar Sonuç Odaklı Programı (Kırsal SOP).....	28
3. KURUMSAL GELİŞİM.....	38
4. YEREL KALKINMA FIRSATLARI	43
5. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME.....	58
6. EKLER	61

YÖNETİCİ ÖZETİ

Çukurova Kalkınma Ajansı tarafından 2024-2026 yıllarını kapsayan dönemde yürütülmekte olan üç sonuç odaklı program; Sürdürülebilir Büyüme ve Yeşil Dönüşüm Sonuç Odaklı Programı, İmalat Sanayinde Rekabet Gücünün Artırılması Sonuç Odaklı Programı ile Dirençli ve Gelişen Kırsal Alanlar Sonuç Odaklı Programı'dır.

Sürdürülebilir Büyüme ve Yeşil Dönüşüm Sonuç Odaklı Programı, Çukurova Bölgesi'nde yeşil dönüşümü gerçekleştirmek amacıyla, sanayi üretimi ile temiz enerji ve temiz teknolojiler alanlarındaki potansiyelin değerlendirilmesi suretiyle yatırım ortamının ve rekabetçiliğin güçlendirilmesini hedeflemektedir. Avrupa Birliği Yeşil Mutabakatı ile gündeme oturan yeşil dönüşüm kavramının Çukurova Bölgesi'nde yaygınlaştırılması ve kalkınma sürecinin içsel bir parçası haline getirilmesi Ajansımızın temel öncelikleri arasındadır. Bu çerçevede döngüsel ekonomi, temiz üretim ve endüstriyel simbiyoz gibi konular da önümüzdeki dönem çalışmalarında önemli başlıklar arasında yer alacaktır.

2025 Yılı Çalışma Programı çerçevesinde yürütülen ikinci program olan İmalat Sanayinde Rekabet Gücünün Artırılması Sonuç Odaklı Programı, imalat sanayinde kurumsallaşma, Ar-Ge, yenilik ve verimlilik uygulamalarını destekleyerek katma değerli ürün ihracatının artırılmasını amaçlamaktadır. Program kapsamında küçük ve orta ölçekli işletmelerin katma değerli ve yenilikçi üretim yapma kapasitesinin yükseltilmesine destek sağlanması, sanayi bölgeleri altyapı ihtiyaçlarının giderilmesine yönelik çalışmalar yapılması ve bölgesel yenilik ekosisteminde yer alan ara yüzlerin güçlendirilmesi öngörülmektedir.

Dirençli ve Gelişen Kırsal Alanlar Sonuç Odaklı Programı ise, bölgenin kırsal alanlarının ekonomik, ekolojik ve kültürel bağlamda ele alınarak mevcut potansiyelin değerlendirilmesini ve kırsalda yaşam standartlarının iyileştirilmesini hedeflemektedir. Program kapsamında öncelikle bölge kırsalının mevcut potansiyeli ile yatırım fırsatlarının ortaya konulmasına yönelik analiz çalışmaları yürütülecek, ardından kırsalda ekonomik ve sosyal hayatı canlandırıcı faaliyetler yapılacak ve projeler geliştirilecektir. Ayrıca bölgede kırsal ekonominin büyümesi için desteklenecek tarım dışı sektörler çeşitlendirilerek girişimcilik ve kırsal yenilikçilik teşvik edilecektir.

Öte yandan, sonuç odaklı programlar çerçevesinde yer almayan ve bölge için önemli görülen diğer konu alanları Çalışma Programı kapsamında Yerel Kalkınma Fırsatları, kurumsal faaliyetler ise Kurumsal Gelişim başlığı altında ele alınmaktadır.

2025 Yılı Çalışma Programı'nda proje ve faaliyet destekleri ile teknik destekler, 290.000.000,00 TL'lik toplam bütçenin yaklaşık %43'ünü oluşturmaktadır. Çalışma Programı'nda güdümlü proje destekleri çerçevesinde yürütülmesi planlanan dört güdümlü proje için 60.000.000,00 TL, Akdeniz Meyve Sineğiyle Mücadele Alternatif Destek Programı için 10.000.000,00 TL, Kitle Fonlama Desteği çerçevesinde 5.000.000,00 TL ödenek ayrılmıştır. 2025 yılında Üreten Şehirler Temiz Üretim Tematik Teknik Destek Programı dâhil olmak üzere uygulanan ve uygulanması planlanan Teknik Destek Programları için toplam 24.800.000,00 TL ve Fizibilite Destekleri için ise 8.597.500,00 TL ödenek ayrılmıştır. Ayrıca, devam eden programlar olan 2023 ve 2024 yılları SOGEP kapsamındaki projeler için toplam 9.139.670,00 TL ve BOTAP çerçevesinde projelerin nihai ödemeleri için 7.221.472,24 TL kaynak ayrılmıştır.

Özetle, 2025 yılında Sürdürülebilir Büyüme ve Yeşil Dönüşüm Sonuç Odaklı Programı için 8.400.000,00 TL, İmalat Sanayinde Rekabet Gücünün Artırılması Sonuç Odaklı Programı için 42.250.000,00 TL, Dirençli ve Gelişen Kırsal Alanlar Sonuç Odaklı Programı için 40.100.000,00 TL ve Yerel Kalkınma Fırsatları için 47.508.642,24 TL kaynak tahsis edilmiştir.

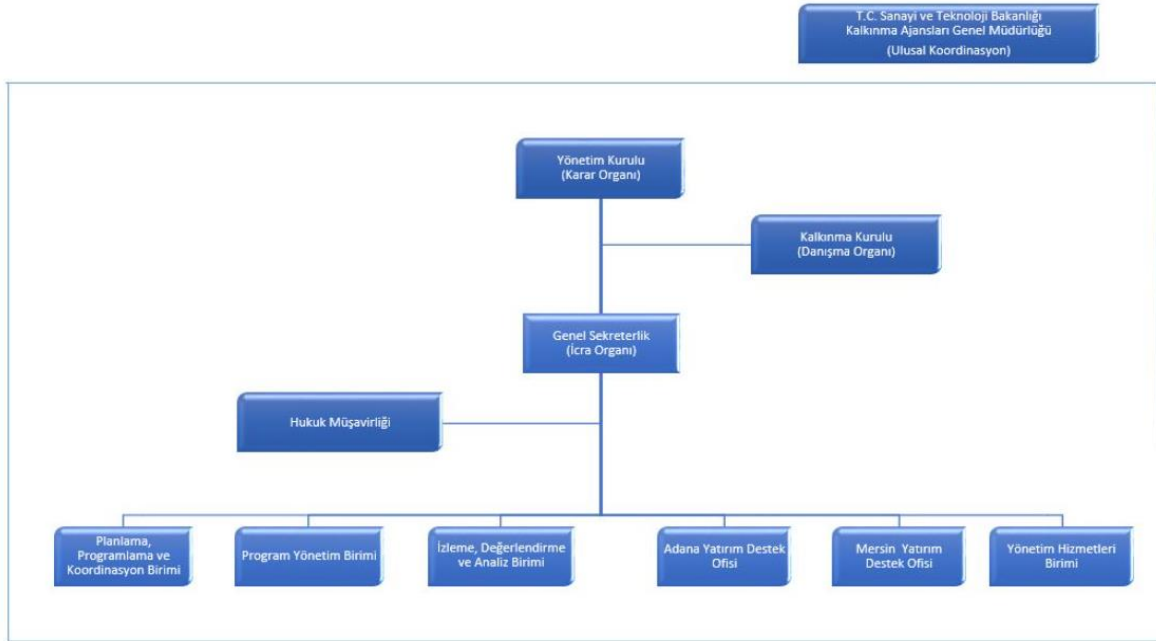
Sonuç odaklı programlar kapsamında öngörülmeyen ve Ajans tarafından gerçekleştirilmesi planlanan diğer proje ve faaliyetler, gerekçe ve performans göstergeleri açıkça ortaya konularak "Yerel Kalkınma Fırsatları" başlığı altında belirtilmiştir. 2024 yılından devreden program ve projeler ile sonuç odaklı programlar kapsamında yer almayan faaliyet önerileri de Yerel Kalkınma Fırsatları başlığı altında bulunmaktadır. Çalışma Programı çerçevesinde Ajansın, sonuç odaklı programlar ve yerel kalkınma fırsatları başlıklarında yürüteceği proje ve faaliyetler için belirlenen sonuç göstergeleri her programın içindeki izleme ve değerlendirme bölümünde ortaya konulmaktadır.

Özetle, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü koordinasyonunda Çukurova Bölgesi'nin topyekûn kalkınması için çalışmalarını sürdüren Çukurova Kalkınma Ajansı, 2025 Yılı Çalışma Programı ile sonuç odaklı programlama yaklaşımı çerçevesinde odaklandığı alanlarda, yenilikçi bir yaklaşımla faaliyet ve projelerini gerçekleştirmeyi amaçlamaktadır.

1. GİRİŞ

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü'nün koordinasyonunda görev yapan Çukurova Kalkınma Ajansının organizasyonel yapısı Şekil 1'de gösterilmektedir. Ajansın yürütmekte olduğu çalışmalara yön veren temel belgeler; ulusal ölçekte politika ve öncelikleri ortaya koyan On İkinci Kalkınma Planı, Bölgesel Gelişme Ulusal Stratejisi ile 2024–2028 Çukurova Bölge Planı'dır. Bu üst ölçekteki plan, stratejik hedef ve öncelikler çerçevesinde hazırlanan 2025 Yılı Çalışma Programı, aynı zamanda yerel paydaşlar ile farklı kurumların görüş ve önerilerini de dikkate almıştır. 2025 Yılı Çalışma Programı'nın içerisinde sonuç odaklı programlama yaklaşımı ile yıl içerisinde gerçekleştirilmesi planlanan mali ve teknik destek programları, fizibilite destekleri ve güdümlü proje destekleri ile Ajans'ın planlama, programlama, program uygulama, yatırım destek ve tanıtım, izleme, değerlendirme ve yönetim hizmetleri faaliyetlerine yönelik bilgiler kapsamlı bir şekilde ortaya konulmuştur.

Şekil 1. Çukurova Kalkınma Ajansı Organizasyon Şeması

2024-2028 Çukurova Bölge Planı kapsamında dört stratejik öncelik alanı bulunmaktadır. Bunlar; “Rekabet Gücünün Artırılması”, “Sosyal Gelişmenin ve Uyumun Sağlanması”, “Kentsel Yaşam Kalitesinin İyileştirilmesi ve Dirençli Kent Yaklaşımının Geliştirilmesi” ve “Sürdürülebilir Kırsal Kalkınmanın Sağlanması”dır. Rekabet gücünün artırılması stratejik önceliği altında belirlenen

hedeflerden ikisi, “imalat sanayiinde katma değer ve verimliliğin artırılması” ve “sanayide yeşil dönüşüm uygulamalarının yaygınlaştırılması”dır. 2024-2026 döneminde uygulanması öngörülen üç sonuç odaklı programdan ikisi olan “Sürdürülebilir Büyüme ve Yeşil Dönüşüm Sonuç Odaklı Programı” ile “İmalat Sanayinde Rekabet Gücünün Artırılması Sonuç Odaklı Programı”, Bölge Planı’nın ilk stratejik önceliği olan, rekabet gücünün artırılması çerçevesinde yer almaktadır. Üçüncü sonuç odaklı program olan “Dirençli ve Gelişen Kırsal Alanlar Sonuç Odaklı Programı” ise, Bölge Planı’nda dördüncü stratejik öncelik olarak ifade edilen “Sürdürülebilir Kırsal Kalkınmanın Sağlanması” önceliği ile yakın ilişki içerisindedir.

Ajansın üç stratejik alanda belirlemiş olduğu sonuç odaklı programları, belirlenen çerçevede yürütebilmesi için kurumsal kapasitesini de geliştirmesi ve kaynaklarını sürdürülebilir ve etkin biçimde yönetmesi gerekmektedir. Çalışma Programı’nda bu doğrultuda gerçekleştirilecek olan faaliyetler kurumsal gelişim başlığı altında yer almaktadır. Son olarak, üç ana başlıkta belirlenen sonuç odaklı programlar kapsamında yer almayan proje ve faaliyetler, yerel kalkınma fırsatları başlığı altında ortaya konulmaktadır.

2. SONUÇ ODAKLI PROGRAMLAR

2.1. Sürdürülebilir Büyüme ve Yeşil Dönüşüm Sonuç Odaklı Programı (Yeşil Dönüşüm SOP)

a. Amaç

Sürdürülebilir Büyüme ve Yeşil Dönüşüm Sonuç Odaklı Programı'nın genel amacı, bölgemizde yeşil dönüşümü gerçekleştirmek amacıyla, sanayi üretimi, temiz enerji ve temiz teknolojiler alanlarındaki potansiyelin desteklenmesi suretiyle yatırım ortamının ve rekabetçiliğin güçlendirilmesidir. Programın özel amaçları ise şunlardır:

1. Sürdürülebilirlik temelinde ekonomik gelişmeyi hedefleyen yeşil büyüme yaklaşımıyla üreticilere ve sanayicilere bölge kaynaklarının çevreye duyarlı şekilde kullanılabilmesi için gereken desteğin sağlanması,
2. Sanayi sektöründe sürdürülebilir üretimin sağlanması, temel altyapı eksikliklerinin giderilerek bölgenin yatırım şartlarının iyileştirilmesi ve temiz üretim uygulamalarının yaygınlaştırılmasına yönelik altyapının geliştirilmesi,
3. Bölgede gelişmeye uygun mavi ekonomi sektörlerinin belirlenerek yenilikçi uygulamaların desteklenmesi ve bölgede üretim ve istihdamın artırılmasına katkı sağlanması.

b. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi

Avrupa Birliği, Yeşil Mutabakat ile 2030 yılında karbon emisyonu salınımını, 1990 yılındaki karbon emisyonu salınımına kıyasla %55 oranında düşürmeyi, 2050 yılına gelindiğinde ise karbon nötr kıta haline gelmeyi taahhüt etmiştir. Bunun için AB'nin aldığı önlemlerden birisi Sınırdaki Karbon Düzenleme Mekanizmasıdır (SKDM). Bu düzenleme ile ilk aşamada çimento, demir-çelik, alüminyum, gübre ve elektrik üretimi gibi enerji ve kaynak yoğun sektörlerde ürünlerin ithalat fiyatının, ürünün karbon içeriği dikkate alınarak belirlenmesi, yani AB'ye ürün satan firmaların sebep oldukları karbon salınımına bağlı olarak, AB'ye sınırdaki ek bir karbon ücreti ödemesi öngörülmektedir. SKDM, 2023 yılında başlayan üç yıllık bir geçiş döneminden sonra Ocak 2026'da yürürlüğe girecektir.

2021 yılının son çeyreğinde Paris Anlaşması'nın TBMM'de onaylanması ile ülkemiz de bu sürece dâhil olmuş bulunmaktadır. Avrupa Birliği'nin, Sınırdaki Karbon Düzenleme Mekanizmasını 2023 yılından itibaren kademeli olarak uygulayacağını ilan etmesi, toplam ihracatının yaklaşık %41'ini Avrupa Birliği ülkelerine gerçekleştiren ve kendisine 2053 yılına kadar karbon nötr olma hedefi koyan Türkiye için

önemli bir milat olmuştur. Söz konusu gelişmelerin başta imalat sanayi olmak üzere birçok sektörde rekabet gücünü etkileyecek sonuçlar doğurması beklenmektedir.

Buradan hareketle oluşturulan Sürdürülebilir Büyüme ve Yeşil Dönüşüm Sonuç Odaklı Programı ile, öncelikle TR62 Bölgesi'nde faaliyet gösteren firmaların temiz üretim tekniklerini kullanarak üretim verimliliklerinin artırılmasına ve hedef pazarlardaki temiz üretim konusundaki alıcı taleplerine uygun dönüşümünün gerçekleştirilmesine yönelik kapasitelerinin geliştirilmesi hedeflenmektedir. Bölgede faaliyet gösteren işletmelerin temiz üretim standartlarını sağlamalarına yönelik kurumsal nitelikli ve kapasite geliştirici faaliyetlerinin desteklenmesi ile bölgenin ulusal ve uluslararası rekabet gücünün artırılmasına katkıda bulunulması amaçlanmaktadır.

TR62 Bölgesi, Doğu Akdeniz Havzası'nın bir parçası olarak önemli balıkçılık ve su ürünleri yetiştirme alanlarına sahiptir. Çok çeşitli deniz ve kıyı ekosistemlerine ev sahipliği yapan Doğu Akdeniz'de bu ekosistemin korunarak geliştirilmesi sürdürülebilir büyümenin sağlanması açısından çok önemlidir. Bu çerçevede Sürdürülebilir Büyüme ve Yeşil Dönüşüm Sonuç Odaklı Programı kapsamında belirlenecek olan mavi ekonomi sektörlerinin yenilikçi uygulamalar ile desteklenmesi ve bölgede denize dayalı endüstrilerin yarattığı katma değer artırılarak ilave istihdam sağlanması hedeflenmektedir.

c. Sonuç ve Çıktı Hedefleri

Sürdürülebilir Büyüme ve Yeşil Dönüşüm Sonuç Odaklı Programı çerçevesinde 2025 yılında gerçekleştirilmesi planlanan faaliyetler kapsamında hedeflenen çıktılar Tablo 2.1'de yer almaktadır:

Tablo: 2.1 Sürdürülebilir Büyüme ve Yeşil Dönüşüm Sonuç Odaklı Programı Çıktı Hedefleri

Bileşenler	Tedbir, Proje ve Faaliyetler	Çıktı Hedefi	Doğrulama Kaynağı
Araştırma, Analiz ve Programlama	Döngüsellik Mevcut Durum Analizi ve Potansiyel Simbiyoz Fırsatları Raporunun Hazırlanması	1 analiz çalışması ve 1 rapor	Ajans Faaliyet Raporu
	Çukurova Bölgesi Mavi Ekonomi Yol Haritası Çalışmasının Yapılması	1 yol haritası çalışması	Ajans Faaliyet Raporu
İş Birliği ve Koordinasyon	SoGreen Projesi Kapsamında İş Birliği ve Proje Geliştirme Faaliyetlerinin Gerçekleştirilmesi	4 toplantı	Ajans Faaliyet Raporu
	Sanayinin Yeşil Dönüşümünde İyi Örnekler Panelinin Düzenlenmesi	1 panel organizasyonu	Ajans Faaliyet Raporu

Kapasite Geliştirme	Firmaların Sürdürülebilirlik Çalışmalarına Katkı Sağlanması için Yeşil Yakalılar Eğitim Programının Düzenlenmesi ve Sürdürülebilirlik Odaklı Kurumsallaşma Çalışmalarının Gerçekleştirilmesi	1 eğitim programı	Ajans Faaliyet Raporu
Yatırım Destek ve Tanıtım Faaliyetleri	Sınırdaki Karbon Düzenleme Mekanizmasıyla İlgili AB Regülasyonlarının Takip Edilmesi ve Bu Kapsamda TR62 Bölgesi Firmalarının Bilgilendirilmesi	1 rapor ve 20 firma ziyareti	Ajans Faaliyet Raporu
Ajans Destekleri	2023 Yılı Üreten Şehirler Programı - Temiz Üretim Tematik Teknik Destek Programı	30 teknik destek	Ajans Faaliyet Raporu
Diğer Proje ve Faaliyetler	Interreg NEXT Akdeniz Havzasında Sınır Ötesi İşbirliği Programı Kapsamında Proje Geliştirme Çalışmaları	1 uluslararası finansmanlı proje	Ajans Faaliyet Raporu

Sürdürülebilir Büyüme ve Yeşil Dönüşüm Sonuç Odaklı Programı kapsamında 2024-2026 döneminde yapılacak olan faaliyetler sonunda ulaşılabilecek öngörülen hedefler ve sonuç göstergeleri ise Tablo 2.2’de ifade edilmektedir:

Tablo: 2.2 Sürdürülebilir Büyüme ve Yeşil Dönüşüm Sonuç Odaklı Programı Sonuç Göstergeleri

Özel Amaç	Sonuç Göstergeleri	Ölçüm Birimi	2025 Hedefi	SOP Hedefi	Doğrulama Kaynağı
1	Temiz üretim etüt çalışması yapan işletme sayısı	Adet	25	100	Ajans Faaliyet Raporları
1	Karbon ayak izi ölçüm çalışmasını tamamlayan işletme sayısı	Adet	20	60	Ajans Faaliyet Raporları
3	Mavi ekonomi çerçevesinde destek sağlanan işletme sayısı	Adet	5	20	Ajans Faaliyet Raporları
1,2	Yeşil dönüşüm kapsamında düzenlenen eğitim toplantılarına katılım sağlayan işletme sayısı	Adet	30	100	Ajans Faaliyet Raporları
2	Yeşil altyapı ve temiz üretim faaliyetleri yürüten OSB sayısı	Adet	2	5	Ajans Faaliyet Raporları

d. Proje ve Faaliyetler

i. Araştırma, Analiz ve Programlama

Döngüsellik Mevcut Durum Analizi ve Potansiyel Simbiyoz Fırsatları Raporunun Hazırlanması

Çukurova Bölgesi’nde döngüsellik mevcut durumunun analiz edilerek potansiyel simbiyoz fırsatlarının tespit edilmesi hedeflenmektedir. Çalışma neticesinde ortaya çıkacak simbiyoz fırsatları geniş kapsamlı bir şekilde ele alınacak olup çalışma bulgularının Ajans ve ilgili aktörler için kaynak verimliliği, atık oluşumunun azaltılması ve yeniden değerlendirilmesi ile sürdürülebilirlik alanlarında iş birliğinin artırılmasına katkı sağlayacak müdahale alanlarını ortaya koyması beklenmektedir. Bu çalışma

kapsamında hizmet alımı yapılması planlanmakta olup Ajans uzmanlarının da çalışmaya aktif katılım sağlayarak konu hakkındaki kapasitelerini geliştirmeleri hedeflenmektedir. Döngüsellik Mevcut Durum Analizi çalışmasının Sürdürülebilir Büyüme ve Yeşil Dönüşüm Sonuç Odaklı Programı için altlık oluşturması öngörülmektedir.

Çukurova Bölgesi Mavi Ekonomi Yol Haritası Çalışmasının Yapılması

Mavi ekonomi deniz üstü rüzgâr enerjisi, su ürünleri, deniz, kıyı ve seyir turizmi, deniz biyoteknolojisi gibi birçok farklı sektörü içinde barındıran büyük bir alandır. 2024 yılında başlatılan mavi ekonomi yol haritası çalışması ile denizcilik faaliyetlerine dayalı turizm, gıda, enerji, ulaştırma ve sağlık gibi sektörlerde yapılması gerekenler ortaya konulmaktadır. Bir sonraki aşamada hazırlanan yol haritası çerçevesinde mavi ekonominin bölgede geliştirilmesi için ilgili sektörlerde yatırım imkânlarının tespit edilmesi ve potansiyel yatırım alanları için en uygun bölgelerin belirlenmesi öngörülmektedir.

ii. İş Birliği ve Koordinasyon

SoGreen Projesi Kapsamında İş Birliği ve Proje Geliştirme Faaliyetlerinin Gerçekleştirilmesi

Uluslararası İmar ve Kalkınma Bankası'nın (IBRD) finansör ve Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının ana uygulama birimi olacağı Sosyal Olarak Kapsayıcı Yeşil Dönüşüm (Socially Inclusive Green Transition-SoGreen) Projesi kapsamında 400 milyon dolarlık finansmanın, kalkınma ajanslarının mevcut destek mekanizmaları aracılığıyla ve kapsayıcı yeşil dönüşüm temasına uygun olarak çeşitli program ve projelerin desteklenmesinde kullanılması öngörülmektedir. Bu çerçevede, Ajansımız SoGreen Projesi kapsamında belirlenen hedef ve önceliklere göre farkındalık, iş birliği ve proje geliştirme çalışmaları gerçekleştirecektir.

Sanayinin Yeşil Dönüşümünde İyi Örnekler Panelinin Düzenlenmesi

Yeşil dönüşüm kavramı, çevre bilinci ve sürdürülebilirlik anlayışı ile faaliyetlerini yürüten işletmelerin, üretim modellerinde ve iş yönetimlerinde köklü değişiklikler yaparak daha çevre dostu bir iş modeli benimsemelerini içermektedir. Son dönemde işletmeler, üretimde direkt olarak yenilenebilir enerjiden faydalanma, yenilenebilir ısı uygulamaları, kullanılan araçlarda elektrifikasyon, sürdürülebilir ürün ve ambalaj tasarımı, ürünler için yaşam döngüsü analizi çalışmaları ve iyileştirme olanakları, endüstriyel simbiyoz olanakları ve sürdürülebilir ham madde temini gibi araçlarla yeşil dönüşüm sürecine adapte olmaya çalışmaktadır. Bu çerçevede yeşil dönüşüm alanında iyi uygulama örneklerinin paylaşılacağı bir panel organizasyonunun gerçekleştirilmesi öngörülmektedir.

iii. Kapasite Geliştirme

Firmaların Sürdürülebilirlik Çalışmalarına Katkı Sağlanması için Yeşil Yakalılar Eğitim Programının Düzenlenmesi ve Sürdürülebilirlik Odaklı Kurumsallaşma Çalışmalarının Gerçekleştirilmesi

Avrupa Birliği Yeşil Mutabakat süreci ve hedefleri kapsamında ülke genelinde stratejik planlama çalışmaları yapılmakta, yasalar ve uygulama usul ve esasları geliştirilmektedir. Yeşil dönüşüm süreci gerek firmaları gerekse kurumları derinden etkileyecek olup bu alana yönelik insan kaynağı oluşturulmasına ihtiyaç bulunmaktadır. Ajansımız tarafından bu yıl ilk defa düzenlenecek olan “Yeşil Yakalılar Eğitim Programı”, sanayi sektörlerinin bu konudaki ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla, ağırlıklı olarak OSB firmalarını içerecek şekilde gerçekleştirilecektir. Bu eğitimler sayesinde firmaların beşeri sermayeleri güçlendirilecek, ihtiyaç duyulan yetkinlikler geliştirilerek sektörlerin yeşil dönüşüm süreçleri ile sürdürülebilirlik çalışmalarına katkı sağlanacak ve gerektiğinde firmaların “sürdürülebilirlik” odaklı birimler kurmaları sağlanacaktır.

iv. Yatırım Destek ve Tanıtım Faaliyetleri

Sınırdaki Karbon Düzenleme Mekanizmasıyla İlgili Avrupa Birliği Regülasyonlarının Takip Edilmesi ve Bu Kapsamda TR62 Bölgesi Firmalarının Bilgilendirilmesi

Sınırdaki Karbon Düzenleme Mekanizması (SKDM); Avrupa Birliği (AB) içinde sera gazı emisyonunu azaltmayı ve AB'nin uzun süredir mücadele ettiği karbon kaçağını engellemeyi amaçlayan bir ticari mekanizmadır. Bu mekanizma, AB'ye ihracat yapan üçüncü ülkelerdeki firmalara, üretim faaliyetleri sırasında sebep oldukları karbon emisyonları ölçüsünde bir karbon salınımı bedeli ödeme yükümlüğü getirmektedir. SKDM; 2023 yılından itibaren belgelendirme yükümlülüğü getiren bir geçiş süreci öngörmekte olup, 2026 yılı itibarıyla seçili sektörler için karbon bedeli uygulaması hayata geçirilecektir. Değişen ve gelişen bir mevzuata sahip olan SKDM'nin güncel yükümlülükleri hakkında TR62 Bölgesi'nde AB'ye ihracat yapan firmaların bilgilendirilmesi ve SKDM'ye hazırlanmalarının sağlanması bölgemiz firmalarının AB'deki pazar payını korumalarına ve artırmalarına katkı sağlayacaktır. Bu bağlamda; SKDM kapsamında AB tarafından yayınlanan yeni düzenlemeler araştırılacak ve bu hususta, bölgemiz firmaları ile paylaşılmak üzere bir rapor hazırlanacaktır.

v. Ajans Destekleri

Ajansın Sürdürülebilir Büyüme ve Yeşil Dönüşüm Sonuç Odaklı Programı kapsamında sağlamayı öngördüğü destekler aşağıda sıralanmaktadır.

2023 Yılı Üreten Şehirler Programı - Temiz Üretim Tematik Teknik Destek Programı

2023 Yılı Üreten Şehirler Programı kapsamında yürütülecek olan Temiz Üretim Tematik Teknik Destek Programı'nın genel amacı; TR62 Bölgesi'nde faaliyet gösteren işletmelerin temiz üretim konusunda

kurumsal kapasitelerinin iyileştirilmesi ve uluslararası rekabet güçlerinin artırılmasıdır. Program kapsamında, Adana ve Mersin’de gıda-içecek, tekstil, metal ve makine sektörlerinde faaliyet gösteren işletmelerin temiz üretim standartlarının sağlanmasına yönelik kurumsal kapasite geliştirme faaliyetlerine danışmanlık desteği sağlanması öngörülmektedir. Bu program kapsamında desteklenmesi öngörülen temiz üretim teknik destek talepleri için Ajans tarafından tahsis edilen toplam kaynak tutarı 6.000.000,00 TL’dir.

vi. Diğer Proje ve Faaliyetler

Interreg NEXT Akdeniz Havzasında Sınır Ötesi İşbirliği Programı Kapsamında Proje Geliştirme Çalışmaları

Ülkemiz “Interreg NEXT Akdeniz Havzasında Sınır Ötesi İşbirliği Programı” kapsamında 2021-2027 hazırlık sürecinin ilk aşamasından itibaren sürece dâhil olmuştur. Programın dönem bütçesi 281.473.092 Euro’dur. Ajansımız programın özellikle “Daha yeşil, sıfır karbon ekonomisine doğru daha düşük karbon tüketimine yönelen ve dirençli bir Avrupa” program önceliği kapsamında proje geliştirme sürecine dâhil olmayı öngörmektedir. 2024 yılında ilk defa Akdeniz Havzası’nda uygulamaya konulan Interreg Next Akdeniz Havzası İşbirliği Programı kapsamında yeşil dönüşüm, karbon ayak izi ölçümü, yeşil yakalı insan kaynağı yetiştirme gibi konuları içeren proje geliştirme çalışmaları başta OSB’ler olmak üzere ilgili kurum ve kuruluşlarla iş birliği içerisinde gerçekleştirilmiştir. Bu çerçevede kurumlarla işbirliği içerisinde 2024 yılında hazırlanılarak başvurusu yapılmış olan projeler Tablo 2.3’te görülmektedir:

Tablo: 2.3 Interreg Next Akdeniz Havzası İşbirliği Programı 2024 Yılı Başvuruları

Proje Adı	Proje Ortakları	Ajansın Rolü	Yaklaşık Bütçe (€)
MAGNIFY-Mediterranean Accelerate for Green SMEs Nurturing Innovations for Future Yield	Confederation of Egyptian European Business Associations (Mısır) Arab Academy for Science and Technology (Mısır) Chamber of Commerce, Industry and Agriculture of Beirut & Mount Lebanon (Lübnan) Chamber of Commerce Seville (İspanya) University of Algarve (Portekiz) KINNO Innovation Intermediaries (Yunanistan) INSME-International Network for SMEs (İtalya)	Başvuru Sahibi	2.400.645,00

TIME to Blue: Training Initiatives for Mediterranean Excellence in Blue Economy Skills and Competence	ODTÜ Deniz Bilimleri Enstitüsü (Türkiye) CCSEV-Seville Area Chamber of Commerce (İspanya) BUSINESSMED-Union of Mediterranean Confederations of Enterprises (Tunus) INSTM-Institut National des Sciences et Technologies de la Mer (Fransa) ASPAL-Sardinian Agency for Active Labour Policies (İtalya)	Başvuru Sahibi	2.228.636,00
IN BLUE MED-INnovations in BLUe Economy for sustainable fishery and aquaculture toward a circular MEDiterranean economy	LEGACOOP AGROALIMENTARE-National Association of Agri-Food Cooperatives for Rural and Coastal Development (İtalya) Halieus International Cooperative Development (İtalya) Interprofessionnel Group of Fishery Products (Tunus) Economic and Social Development Center of Palestine (Filistin) Ministry of Agriculture Lebanon (Lübnan)	Başvuru Sahibi	2.773.582,10
MEDITRADE-Empowering MSMEs in the MEDiterranean by developing digital international TRADE mechanisms	Chamber of Commerce Seville (İspanya) Çukurova Kalkınma Ajansı (Türkiye) Planning and Development Agency (Lübnan) Confederation of Egyptian European Business Associations (Mısır) The Association of the Mediterranean Chambers of Commerce and Industry-ASCAME (İspanya) ARCES Association (İtalya) Innovation Hive (Yunanistan)	Ortak	2.805.000,00
TRANS4BLUE-Climate Awareness, Transition and Empowerment for Blue Economy	BUSINESSMED-Union of Mediterranean Confederations of Enterprises (Tunus) ANIMA (Fransa) Çukurova Kalkınma Ajansı (Türkiye) CEEBA (Mısır) CLIMAZUL (Yunanistan) PLAN BLEU (Fransa)	Ortak	2.809.000,00
The YoungWomen-MED	Centre Universitaire Morsli Abdellah (Cezayir) Università di Catani (İtalya) Archaeological Museum of Catalonia (İspanya) Alexandria University (Mısır) Akdeniz Üniversitesi (Türkiye) Çukurova Üniversitesi (Türkiye) Çukurova Kalkınma Ajansı (Türkiye)	İştirakçi	2.700.000,00

e. Program Süresi ve Zaman Planlaması

Sürdürülebilir Büyüme ve Yeşil Dönüşüm Sonuç Odaklı Programı kapsamında gerçekleştirilecek olan faaliyet ve projelerin zaman planlaması aşağıdaki tabloda yer almaktadır:

Tablo: 2.4 Faaliyet ve Projelerin Zaman Planlaması

Proje / Faaliyet	2025		2026		2027	
	1.Altı Ay	2.Altı Ay	1.Altı Ay	2.Altı Ay	1.Altı Ay	2.Altı Ay
Döngüsellik Mevcut Durum Analizi ve Potansiyel Simbiyoz Fırsatları Raporunun Hazırlanması						
Çukurova Bölgesi Mavi Ekonomi Yol Haritası Çalışmasının Yapılması						
SoGreen Projesi Kapsamında İşbirliği ve Proje Geliştirme Faaliyetlerinin Gerçekleştirilmesi						
Sanayinin Yeşil Dönüşümünde İyi Örnekler Panelinin Düzenlenmesi						
Firmaların Sürdürülebilirlik Çalışmalarına Katkı Sağlanması için Yeşil Yakalılar Eğitim Programının Düzenlenmesi ve Sürdürülebilirlik Odaklı Kurumsallaşma Çalışmalarının Gerçekleştirilmesi						
Sınırdaki Karbon Düzenleme Mekanizmasıyla İlgili AB Regülasyonlarının Takip Edilmesi ve Bu Kapsamda TR62 Bölgesi Firmalarının Bilgilendirilmesi						
2023 Yılı Üreten Şehirler Programı - Temiz Üretim Tematik Teknik Destek Programı Kapsamında İşletmelerin Kurumsal Kapasite Geliştirme Faaliyetlerine Yönelik Danışmanlık Desteği Sağlanması						
Interreg NEXT Akdeniz Havzasında Sınır Ötesi İşbirliği Programı Kapsamında Proje Geliştirme Çalışmaları Yapılması						

f. Yönetim ve Koordinasyon Düzenlemeleri

Sürdürülebilir Büyüme ve Yeşil Dönüşüm Sonuç Odaklı Programı'nın uygulama sürecindeki kurumlar arası ve Ajans içi koordinasyonunun sağlanmasından Planlama, Programlama ve Koordinasyon Birimi (PPKB) sorumludur. PPKB, SOP kapsamında gerçekleştirilen faaliyetlerin raporlamasını SOP Yönetim Planı çerçevesinde gerçekleştirecek ve gerektiğinde Ajans dışındaki kurumlardan gerekli bilgileri temin edecektir.

g. İzleme ve Değerlendirme

Sürdürülebilir Büyüme ve Yeşil Dönüşüm Sonuç Odaklı Programı kapsamında yer alan bileşenlere ilişkin ilerlemeler, PPKB tarafından takip edilmekte ve Ajans Yönetim Kurulu toplantılarında Yönetim Kurulu üyeleriyle paylaşılmaktadır. Ajans kendi içinde SOP kapsamındaki faaliyet ve süreçleri takip etmek için toplantılar gerçekleştirmektedir. SOP kapsamında Ajans tarafından yürütülen mali ve teknik

desteklerin uygulamasından Program Yönetim Birimi (PYB), izlemesinden İzleme, Değerlendirme ve Analiz Birimi (İDAB), yatırım destek faaliyetlerinden Adana ve Mersin Yatırım Destek Ofisleri sorumludur. SOP kapsamında Ajans tarafından yürütülen faaliyetlerin çıktılarının izleme ve değerlendirmesi, faaliyetin türüne göre ilgili birim tarafından gerçekleştirilmektedir. İzleme ve değerlendirmelere ilişkin bilgilendirme ve paylaşımlar Ajans içi koordinasyon toplantılarında yapılmaktadır. SOP kapsamında varsa diğer kurumlar tarafından gerçekleştirilen faaliyetlerin izlemesi de faaliyetle ilişkili Ajans birimi tarafından gerçekleştirilmektedir.

SOP'lara ilişkin raporlama Ajans Ara Faaliyet Raporu ile Ajans Yıllık Faaliyet Raporu kapsamında ilgili birimler tarafından yapılmaktadır. Raporlama çalışmalarında koordinasyon görevi Ajans faaliyet raporlarında olduğu gibi PPKB'ye aittir. Sürdürülebilir Büyüme ve Yeşil Dönüşüm Sonuç Odaklı Programı kapsamında belirlenen faaliyetlere ilişkin 2025 yılı bütçe bilgileri Tablo 2.5'te yer almaktadır:

Tablo: 2.5 Bütçe Bilgileri

Bileşenler	Faaliyet Adı	Sorumlu Birim	Süre	Tahmini Maliyet (TL)
Araştırma, Analiz, Programlama	Döngüsellik Mevcut Durum Analizi ve Uygulanabilir Simbiyoz Fırsatları Raporunun Hazırlanması	MYDO, AYDO, PPKB	01.02.2025-31.12.2025	1.000.000,00
	Çukurova Bölgesi Mavi Ekonomi Yol Haritası Çalışmasının Yapılması	PPKB	01.01.2025-31.12.2025	1.000.000,00
İş Birliği ve Koordinasyon	SoGreen Projesi Kapsamında İşbirliği ve Proje Geliştirme Faaliyetlerinin Gerçekleştirilmesi	MYDO, AYDO, PYB, PPKB	01.01.2025-31.12.2025	-
	Sanayinin Yeşil Dönüşümünde İyi Örnekler Panelinin Düzenlenmesi	MYDO, AYDO, PPKB	01.07.2025-31.12.2025	-
Kapasite Geliştirme	Firmaların Sürdürülebilirlik Çalışmalarına Katkı Sağlanması için Yeşil Yakalılar Eğitim Programının Düzenlenmesi ve Sürdürülebilirlik Odaklı Kurumsallaşma Çalışmalarının Gerçekleştirilmesi	AYDO, MYDO, PYB, PPKB	01.07.2025-31.12.2025	400.000,00
Yatırım Destek ve Tanıtım Faaliyetleri	Sınırdaki Karbon Düzenleme Mekanizmasıyla İlgili AB Regülasyonlarının Takip Edilmesi ve Bu Kapsamda TR62 Bölgesi Firmalarının Bilgilendirilmesi	MYDO, AYDO	01.01.2025-31.12.2025	-

Ajans Destekleri	2023 Yılı Üreten Şehirler Programı - Temiz Üretim Tematik Teknik Destek Programı Kapsamında İşletmelerin Kurumsal Kapasite Geliştirme Faaliyetlerine Yönelik Danışmanlık Desteği Sağlanması	PYB, İDAB	01.01.2025-30.06.2025	6.000.000,00
Diğer Proje ve Faaliyetler	Interreg NEXT Akdeniz Havzasında Sınır Ötesi İşbirliği Programı Kapsamında Proje Geliştirme Çalışmaları Yapılması	PYB, PPKB, AYDO, MYDO	01.01.2025-30.06.2025	-
Toplam				8.400.000,00

2.2. İmalat Sanayinde Rekabet Gücünün Artırılması Sonuç Odaklı Programı (İmalat SOP)

a. Amaç

İmalat Sanayinde Rekabet Gücünün Artırılması Sonuç Odaklı Programı'nın genel amacı, imalat sanayinde kurumsallaşma, Ar-Ge, yenilik ve verimlilik uygulamalarının desteklenerek katma değerli ürün ihracatının artırılmasıdır. Program kapsamında belirlenen özel amaçlar ise, küçük ve orta ölçekli işletmelerin katma değerli ve yenilikçi üretim yapma kapasitesinin yükseltilmesine yönelik destek sağlanması, sanayi bölgelerinin altyapı ihtiyaçlarının giderilmesine yönelik çalışmalar yapılması ve bölgesel yenilik ekosisteminde yer alan ara yüzlerin güçlendirilmesidir.

b. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi

Programın oluşturulmasında referans alınan dokümanlardan biri olan On İkinci Kalkınma Planı'na göre, 2053 yılında dijital dönüşümde öncü, sürdürülebilirlik kriterlerine uygun, rekabetçi ve verimli üretim yapan imalat sanayiimizin yüksek teknoloji üretim ve ihracatta OECD ortalamalarının üzerine çıkması hedeflenmektedir. Bu çerçevede imalat sanayinde teknoloji odaklı yapısal dönüşüm amaçlanmakta olup teknoloji, yenilikçilik, ürün kalitesi, verimlilik ve ihracat kapasitesi artışı, endüstriyel kapasitenin dönüştürülmesi, iş ve yatırım ortamının iyileştirilmesi ve rekabetçiliğin artırılması hedeflenmektedir. Buradan hareketle, Ar-Ge ve yenilik destek sisteminin; odaklı, araştırmadan ticarileştirmeye tüm süreci kapsayan, orta-yüksek ve yüksek teknoloji sektörlerine yönelik olarak farklılaşan ve sektörlerin ihtiyaçları ile gelişme potansiyellerini dikkate alan bir yapıya dönüştürülmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

Ulusal öncelik ve hedeflerin bölgesel ölçekteki yansıması niteliğindeki 2024-2028 Çukurova Bölge Planı kapsamında da imalat sanayinde rekabet gücünün artırılması stratejik amacı ortaya konulmuş ve katma değeri yüksek üretime geçişin sağlanması ile özellikle orta ve yüksek teknoloji sektörlerinin üretim ve ihracat içindeki payının artırılması hedeflenmiştir. Plan ayrıca bölgenin Ar-Ge ve yenilik kapasitesinin geliştirilmesi için teknolojik gelişme ve rekabet gücünün artırılmasına yönelik faaliyetlerin desteklenmesini, özellikle imalat sanayi işletmelerinin üretim süreçlerinin; dijital teknolojilerin getirdiği hız, verimlilik, esneklik ve kalite artışı sağlayan uygulamalardan azami ölçüde faydalanabilecek şekilde geliştirilmesini hedeflemektedir.

Bu çerçevede, İmalat Sanayinde Rekabet Gücünün Artırılması Sonuç Odaklı Programı'nın hedefi, Çukurova Bölgesi'nde rekabet gücü yüksek öncelikli imalat sanayi sektörlerinde yenilik ve verimlilik kapasitesinin yükseltilmesi, verimlilik ile birlikte dijital dönüşümün sağlanmasına yönelik ara yüzlerin ve bölgesel ekosistemin güçlendirilmesi, küçük ve orta ölçekli işletmelerin katma değerli ve yenilikçi üretim kapasitesinin yükseltilmesi suretiyle bölgesel rekabet gücü ve ihracatın artırılmasıdır. İmalat sanayinde Ar-Ge, yenilik, verimlilik ve dijital dönüşümün sağlanmasına yönelik olarak bölgemizde kurulmuş olan ara yüzlerden, Adana Yenilik Merkezi, Adana Tasarım Merkezi ve Model Fabrika, Mersin Model Fabrika ve Yenilik Merkezi, Mersin Endüstriyel Tasarım ve KOBİ Danışmanlık Merkezinin işletmelere etkin biçimde hizmet sağlamaları oldukça önemli görülmektedir. İmalat Sanayinde Rekabet Gücünün Artırılması Sonuç Odaklı Programı ekosistem aktörleri arasındaki iş birliklerinin geliştirilmesi ve işletmelerin özellikle ara yüz kurumlardan almayı beklediği hizmetlerin doğru bir biçimde sunulması için önemli bir araç olarak görülmektedir.

c. Sonuç ve Çıktı Hedefleri

İmalat Sanayinde Rekabet Gücünün Artırılması Sonuç Odaklı Programı çerçevesinde 2025 yılında yapılacak olan faaliyetler kapsamında belirlenen çıktılar Tablo 2.6'da yer almaktadır:

Tablo: 2.6 İmalat Sanayinde Rekabet Gücünün Artırılması Sonuç Odaklı Programı Çıktı Hedefleri

Bileşenler	Tedbir, Proje ve Faaliyetler	Çıktı Hedefi	Doğrulama Kaynağı
Araştırma, Analiz ve Programlama	İmalat Sanayinde Araştırma Altyapısına Yönelik Yetkinlik Envanterinin Hazırlanması	1 envanter çalışması	Ajans Faaliyet Raporu

	Yerel Kalkınma Hamlesi Vizyonu Doğrultusunda TR62 Bölgesi'nin Kalkınmasına Katkıda Bulunacak Yatırım Alanlarının Tespit Edilmesi ve Ön Fizibilite Raporlarının Hazırlanması	4 ön fizibilite raporu	Ajans Faaliyet Raporu
	Mersin, Silifke-Taşucu ve Ceyhan-Yumurtalık Alt-Bölgesi ve Limanları Mevcut Durum Analizi Çalışmasının Yapılması	1 mevcut durum analizi raporu	Ajans Faaliyet Raporu
	Çukurova Bölgesindeki Demiryolu İltisak Hatlarının Tespiti Çalışmasının Yapılması	1 araştırma çalışması	Ajans Faaliyet Raporu
İş Birliği ve Koordinasyon	Organize Sanayi ve Teknoloji Geliştirme Bölgeleri ile İş Birliklerinin Artırılmasına Yönelik Çalışmalar Yapılması	8 toplantı	Ajans Faaliyet Raporu
	Savunma Sanayi Çalıştayının Düzenlenmesi	1 çalıştay	Ajans Faaliyet Raporu
Kapasite Geliştirme	Sanayide Kadın İstihdamının Artırılması Eğitim Programının Düzenlenmesi	1 eğitim programı	Ajans Faaliyet Raporu
	2025 Yılı Üreten Şehirler Programı Proje Geliştirme Çalışmaları	4 proje önerisi	Ajans Faaliyet Raporu
Yatırım Destek ve Tanıtım Faaliyetleri	Firmaların TÜBİTAK, KOSGEB ve Ar-Ge ve Tasarım Merkezi Desteklerinden Daha Fazla Yararlanmalarının Sağlanması için Saha Ziyaretlerinin Gerçekleştirilmesi	50 firma ziyareti	Ajans Faaliyet Raporu
	6 Aylık Firma Ziyareti Bilgi Notlarının Hazırlanması	4 bilgi notu	Ajans Faaliyet Raporu
	Invest in Adana & Invest in Mersin Web Sitelerinin Güncellenmesi ve Takibi	Web sitesi güncelleme	Invest in Adana & Invest in Mersin Web Siteleri
	Yatırım ve Ekonomi Odaklı STK Ziyaretlerinin Gerçekleştirilmesi	10 STK ziyareti	Ajans Faaliyet Raporu
	3 Aylık İl İş ve Yatırım Gündemi Bilgi Notlarının Hazırlanması	8 bilgi notu	Ajans Faaliyet Raporu
	Birleşik Arap Emirlikleri ve TR62 Bölgesi Arasında Ticaret ve Yatırım Hacminin Geliştirilmesine Yönelik Olarak İş Birlikleri Tesis Edilmesi ve Yabancı Yatırımcı Çekilmesi için Çalışmalar Yapılması	1 uluslararası iş birliği faaliyeti	Ajans Faaliyet Raporu
Ajans Destekleri	2025 Yılı Yönetim Danışmanlığı Teknik Destek Programı	20 teknik destek projesi	Ajans Faaliyet Raporu

	BLDC Elektrik Motoru Teknoloji ve Tasarım Merkezi Güdümlü Proje Desteği	1 güdümlü proje	Ajans Faaliyet Raporu
	Savunma Sanayi Ortak Tasarım Merkezi Güdümlü Proje Desteği	1 güdümlü proje	Ajans Faaliyet Raporu
Diğer Proje ve Faaliyetler	Avrupa Dijital İnovasyon Merkezleri Programı Kapsamında Proje alışmaları	1 proje	Ajans Faaliyet Raporu

İmalat Sanayinde Rekabet Gücünün Artırılması Sonuç Odaklı Programı kapsamında 2024-2026 yıllarında yapılacak olan faaliyetler sonunda ulaşılması hedeflenen sonuçlar aşağıda ifade edilmektedir:

Tablo: 2.7 İmalat Sanayinde Rekabet Gücünün Artırılması Sonuç Odaklı Programı Sonuç Göstergeleri

Özel Amaç	Sonuç Göstergeleri	lm Birimi	2025 Hedefi	SOP Hedefi	Doğrulama Kaynağı
1,3	Yenilik, Verimlilik ve/veya Dijital Dönüşüm Stratejisi çerçevesinde eylem planı uygulamaya koyan işletme sayısı	Adet	10	50	Ajans Faaliyet Raporları, Anket alışması
1,2,3	Orta yüksek teknolojikli ihracatın toplam bölge ihracatı içerisindeki payı	%	25	40	Ajans Faaliyet Raporları, TÜİK
1,2,3	Bölgedeki nitelikli iş gücü sayısının toplam çalışan sayısına oranı (mühendis)	%	7	10	Ajans Faaliyet Raporları, TOBB Kapasite Raporu İstatistikleri
1,2,3	Toplam ihracat hacmindeki artış oranı	%	10	25	Ajans Faaliyet Raporları, TÜİK

d. Proje ve Faaliyetler

i. Analiz, Araştırma ve Programlama

İmalat Sanayinde Araştırma Altyapısına Yönelik Yetkinlik Envanterinin Hazırlanması

İmalat sanayine yönelik kamu kurum ve kuruluşları tarafından hizmet sağlanan araştırma merkezi, laboratuvar, enstitü gibi yerlerdeki mevcut makine - ekipman ve yetkinliklere yönelik envanter çıkarılacak, ihtiyaçlara yönelik proje nerileri geliştirilecektir.

Yerel Kalkınma Hamlesi Vizyonu Doğrultusunda TR62 Bölgesi'nin Kalkınmasına Katkıda Bulunacak

Yatırım Alanlarının Tespit Edilmesi ve n Fizibilite Raporlarının Hazırlanması

Yerel Kalkınma Hamlesi, akıllı uzmanlaşma ve ürün uzayı çalışmaları neticesinde bölgemizin kalkınmasına katkı sağlayacak sektörler ve yatırım alanları ortaya çıkarılmaktadır. Bu bağlamda tespit

edilen, istihdam ve ihracatı artırmayı önceliklendiren yatırım konularının potansiyel yatırımcılar tarafından hayata geçirilmesini teşvik etmek amacıyla ön fizibilite raporları hazırlanması planlanmaktadır. Öncelikli olarak 2024 yılı çalışmalarında ortaya çıkarılan polyamid 6 (PA-6) chips üretimi, polilaktik asitten (PLA) plastik üretimi, askorbik asit (Vitamin C) üretimi konularından başlanarak ön fizibilite raporları hazırlanacaktır.

Mersin, Silifke-Taşucu ve Ceyhan-Yumurtalık Alt-Bölgesi ve Limanları Mevcut Durum Analizi Çalışmasının Yapılması

Dünyada limanların performansları ile bölgesel ekonomik gelişmeyi beraber inceleyen çalışmalar genel olarak liman gelişmelerinin ekonomik büyüme ile yakından ilişkili olduğunu göstermektedir. Limanların ekonomide yarattığı farklı olumlu etkiler bulunmaktadır. Öncelikle limanların, ülkenin veya limanın bulunduğu bölgenin sanayisini, ticaret ve lojistik ilişkilerini geliştirici etkileri bulunmaktadır. İkinci önemli etki istihdamın artırılmasıyla gelir kaynağı oluşturmaktır. Limanın doğrudan inşası ve işletilmesinden elde edilen istihdam ve gelirin yanı sıra mal ve hizmet tedarik zinciri tarafından oluşturulan istihdam ve gelir büyük öneme sahiptir. Üçüncü olarak ise, liman ve bağlı işlevlerle metropol ve kentsel alanların gelişiminin yarattığı etkiler sayılabilir. Ajansımız daha önce 2013 yılında OECD Liman Şehirleri Programı kapsamında Fransa, Almanya, Finlandiya, Türkiye, Hollanda, Şili, Slovakya, Güney Afrika ve Çin'den farklı limanların incelendiği çalışmaya katılım sağlamıştır. Ajansımızın Mersin Limanı ile katkı sunduğu bu çalışma limanların bazı gereksinimlerini ve kentlerle olan ilişkilerini ortaya koymuştur. Bu çalışmanın devamı olarak, Mersin, Silifke-Taşucu ve Ceyhan-Yumurtalık alt bölgesi limanlarına yönelik bir mevcut durum analizi çalışmasının yapılması planlanmaktadır.

Çukurova Bölgesindeki Demiryolu İltisak Hatlarının Tespiti Çalışmasının Yapılması

Sanayi tesisleri ve limanların demir yolu ana hatlarına bağlanarak demir yolu sisteminin verimliliğinin artırılması açısından kritik öneme sahip iltisak hatları, gerek hat uzunluğu gerek hizmet verilen tesis sayısı açısından geliştirilmesi gereken bir alan olarak önemini korumaktadır. Büyük ölçekli bölgesel ana limanların yanı sıra mevcut limanların geri sahalarındaki şehirleşme baskıları nedeniyle limanların geri saha kara yolu ve demir yolu bağlantıları ihtiyacı artmaktadır. Bu çerçevede Çukurova Bölgesindeki liman ve sanayi bölgelerine yönelik demiryolu iltisak hatlarının tespiti için bir araştırma çalışması yapılacaktır.

ii. İş Birliği ve Koordinasyon

Organize Sanayi ve Teknoloji Geliştirme Bölgeleri ile İş Birliklerinin Artırılmasına Yönelik Çalışmalar Yapılması

Ajansımız organize sanayi ve teknoloji geliştirme bölgeleri ile yürüttüğü iş birliği çalışmalarına 2025 yılında devam edecektir. Ürün uzayı ve bölgesel girdi-çıkıtı analizi sonuçlarının bir arada değerlendirilmesi ve sanayi ve teknoloji bölgeleri ihtiyaç analizi raporunun paylaşılması için odalar ve organize sanayi bölgeleri ile iş birliğinde tecrübe paylaşım toplantıları düzenlenecektir. Bu toplantılarda ayrıca Çukurova Bölgesi için hazırlanacak olan akıllı uzmanlaşma stratejisine dair görüş alış verişinde bulunulacaktır. Bu strateji belgesinin hazırlanması sürecinin bir parçası olarak yürütülmesi planlanan girişimci keşif süreci kapsamında; paydaşların katılımı ve pazar dinamiklerine olan ilgisiyle yönlendirilecek, kapsayıcı ve kanıta dayalı bir biçimde yürütülecek sektörel önceliklendirme çalışması gerçekleştirilecektir.

Savunma Sanayi Çalıştayının Düzenlenmesi

Savunma sanayi alanında faaliyet gösteren firmaların bir araya getirileceği çalıştay, savunma sektöründe Türkiye'nin ve bölgenin rekabet gücünü artırmayı ve büyük ölçekli firmalarla alt yüklenicilerin daha güçlü iş birlikleri kurmasını amaçlamaktadır. Çalıştay kapsamında, firmaların bilgi ve deneyim paylaşımı yoluyla geleceğin sorun ve ihtiyaçlarına bugünden çözüm üretmeleri ve bu alanda yenilikçi yollar keşfetmeleri hedeflenmektedir.

iii. Kapasite Geliştirme

Sanayide Kadın İstihdamının Artırılması Eğitim Programının Düzenlenmesi

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının 2024 ve 2025 yılları için belirlemiş olduğu tema olan "Kadın İstihdamı ve Kadın Girişimciliği" kapsamında mesleki ve teknik eğitimler verilmesi planlanmaktadır. Eğitimlerin içerikleri sanayi ve ticaret odaları ve organize sanayi bölgeleri ile yapılacak olan istişareler sonunda belirlenecektir.

2025 Yılı Üreten Şehirler Programı Proje Geliştirme Çalışmaları

İmalat Sanayinde Rekabet Gücünün Artırılması Sonuç Odaklı Programı kapsamında 2025 Yılı Üreten Şehirler Programı için proje geliştirme çalışmaları gerçekleştirilecektir. Bu çerçevede kurum ve kuruluşlar ziyaret edilecek, öncelikli sorun alanlarına ilişkin proje önerileri alınacaktır. Sorun alanları ve proje önerileri bir arada değerlendirilerek bir önceliklendirme yapılacak, güdümlü proje desteği veya tematik teknik destek gibi araçların uygunlukları değerlendirilecek ve alternatif proje önerileri geliştirilecektir.

iv. Yatırım Destek ve Tanıtım Faaliyetleri

Firmaların TÜBİTAK, KOSGEB ve Ar-Ge ve Tasarım Merkezi Desteklerinden Daha Fazla Yararlanmalarının Sağlanması için Saha Ziyaretlerinin Gerçekleştirilmesi

Ajansımız yatırım destek ofisleri personeli ile düzenli biçimde OSB'lerdeki firmalar başta olmak üzere firma ziyaretleri gerçekleştirmektedir. Bu ziyaretlerin bir bölümüne Adana ve Mersin'de bulunan model fabrikaların personeli de katılım sağlamaktadır. Adana ve Mersin OSB'lerinde bulunan firmalara YDO uzmanları tarafından yatırım süreçleri, TÜBİTAK ve KOSGEB destekleri, teşvikler ve Üreten Şehirler Programı çerçevesinde sunulan temiz üretim konulu tematik teknik destekler konularında bilgilendirme faaliyetleri yapılmaktadır. İmalat Sanayinde Rekabet Gücünün Artırılması Sonuç Odaklı Programı kapsamında, Adana ve Mersin Yatırım Destek Ofisleri tarafından işletmeler, kamu kurumları, odalar ve meslek kuruluşlarına planlı saha ziyaretleri yapılmaya devam edilecektir.

6 Aylık Firma Ziyareti Bilgi Notlarının Hazırlanması

İmalat Sanayinde Rekabet Gücünün Artırılması Sonuç Odaklı Programı kapsamında yatırım destek ofisleri tarafından yatırım süreçleri, izin ve ruhsatlar, Ajans çalışmaları, devlet destekleri ve teşvikler gibi konularda yatırımcı ve girişimcilerin bilgilendirilmesine yönelik firma ziyaretleri gerçekleştirilmektedir. Bahse konu ziyaretlerde elde edilen bulguların somut çıktıya dönüştürülmesi ve bölgesel ihtiyaçların sistematik olarak raporlanarak Genel Sekreterlik ve Bakanlık ile paylaşılması amacıyla 3 aylık firma ziyareti bilgi notları hazırlanması planlanmaktadır. Bu sayede yatırımcı ve girişimcilerin ihtiyaç ve talepleri noktasında bölgesel ve ulusal düzeyde bilgi akışının güçlendirilmesi hedeflenmektedir.

Invest in Adana & Invest in Mersin Web Sitelerinin Güncellenmesi ve Takibi

Önceki yıllarda hazırlanmış olan Invest in Adana & Invest in Mersin web siteleri ile birlikte girişimci ve yatırımcılara ilin yatırım ortamı, yatırım süreçleri, özel yatırım bölgeleri, devlet destekleri ve teşvikler gibi konularda detaylı bilgiler sunulmaktadır. Ancak bu sitelerde yatırımcıya güncel bilgi ve verilerin sunulması büyük önem arz etmektedir. Bu kapsamda, mezkûr sitelere yıl içinde güncel veriler işlenecek ve sitenin İngilizce ve Arapça tercüme işlemleri gerçekleştirilecektir.

Yatırım ve Ekonomi Odaklı STK Ziyaretlerinin Gerçekleştirilmesi

Adana ve Mersin illerinde bölgesel, ulusal ve uluslararası düzeyde faaliyet gösteren yatırım ve ekonomi odaklı önemli sivil toplum kuruluşları bulunmaktadır. İlgili STK'lar yıl içerisinde yatırım destek ofisleri uzmanları tarafından ziyaret edilerek illerin yatırım ortamındaki son gelişmeler kendileri ile paylaşılacak, Ajans destekleri başta olmak üzere devlet destekleri ve teşvikler konusunda

bilgilendirmelerde bulunulacak, ayrıca sektör ve firmaların ihtiyaç ve talepleri noktasında istişareler gerçekleştirilecektir.

3 Aylık İl İş ve Yatırım Gündemi Bilgi Notlarının Hazırlanması

İllerdeki yatırım ortamının güncel olarak takip edilmesi, illerin ekonomik gündemindeki konuların izlenmesi, katma değer yaratan, inovatif veya makro girişim ve yatırımlar hakkında farkındalığın artırılması amacıyla yatırım destek ofisleri tarafından yatırım gündemi bilgi notları hazırlanması faaliyeti sürdürülecektir. Hazırlanan bu bilgi notları Genel Sekreterlik ve Bakanlık ile paylaşılarak ilgili konulardaki farkındalık düzeyinin kurumsal, bölgesel ve ulusal düzeyde artırılması hedeflenmektedir.

Birleşik Arap Emirlikleri ve TR62 Bölgesi Arasında Ticaret ve Yatırım Hacminin Geliştirilmesine Yönelik Olarak İş Birlikleri Tesis Edilmesi ve Yabancı Yatırımcı Çekilmesi için Çalışmalar Yapılması

Birleşik Arap Emirlikleri ve TR62 Bölgesi arasındaki ticaret hacmi 2023 yılı itibarıyla 53,3 milyon dolardır. Ayrıca son 5 yılda iki taraf arasındaki ticaret hacmi %107 artış göstermiştir. Bu artış ivmesini devam ettirmek amacıyla, "Türkiye-BAE Kapsamlı Ekonomik Ortaklık Anlaşmasının" sağladığı kolaylıklardan yararlanılarak iki taraf arasında iş birliğini geliştirmeye yönelik faaliyetler geliştirilmesi planlanmaktadır. Bu kapsamda T.C. Dışişleri Bakanlığı Dubai Başkonsolosluğu ile istişare ve yönlendirme toplantıları gerçekleştirilecektir. İlk aşamada ikili ticareti geliştirmeyi hedef alan görüşmelerin ardından, yatırım ortamlarının karşılıklı olarak ilgili paydaşlara tanıtılması hedeflenmektedir.

v. Ajans Destekleri

2025 Yılı Yönetim Danışmanlığı Teknik Destek Programı

2025 Yılı Yönetim Danışmanlığı Teknik Destek Programı kapsamında KOBİ'lere GRI (Global Reporting Initiative-Küresel Sürdürülebilirlik Raporlama Girişimi) standartlarında sürdürülebilirlik raporlaması ve otomasyon alanlarında danışmanlık desteği sağlanması öngörülmektedir. Program çerçevesinde 10.000.000,00 TL ödenek ayrılmıştır.

BLDC Elektrik Motoru Teknoloji ve Tasarım Merkezi GÜdümlü Proje Desteği

Güdümlü proje desteği kapsamında potansiyel başvuru sahipleri güdümlü proje destekleri hakkında bilgilendirilecek, paydaşlarla iş birliği içerisinde proje fikirleri olgunlaştırılacak ve gerekli durumlarda fizibilite çalışmalarının gerçekleştirilmesi sağlanacaktır. Hâlihazırda Çukurova Üniversitesi'nin "Fırçasız Doğru Akım Elektrik Motoru Teknoloji ve Tasarım Merkezi" güdümlü projesi üzerinde hazırlık

çalışmaları devam etmektedir. Güdümlü proje desteği kapsamında 2025 yılında ayrılan denek 15.000.000,00 TL'dir.

Savunma Sanayi Ortak Tasarım Merkezi Güdümlü Proje Desteği

Mersin'de 30'a yakın işletme savunma sanayine yönelik imalat içi yapmaktadır. Bunların dışında da kentte bu alana hizmet edebilecek firmalar bulunmaktadır. Mersin'in savunma sanayine yönelik istekliliğini destekleyecek, firmaların tasarımlarını, prototiplerini ortak bir alanda karşılayabilecekleri, savunma sanayine içi yapmak için gereklilikleri öğrenip bağlantı kurabilecekleri bir merkeze ihtiyaç bulunmaktadır. Bu erevede "Savunma Sanayi Ortak Tasarım Merkezi" güdümlü projesine ilişkin hazırlık çalışmaları başlatılmıştır. Güdümlü proje desteği kapsamında 2025 yılında ayrılan denek 15.000.000,00 TL'dir.

vi. Diğer Proje ve Faaliyetler

Avrupa Dijital İnovasyon Merkezleri (ADİM) Programı Kapsamında Proje alışmaları

Ulusal koordinasyonu Cumhurbaşkanlığı Dijital Dönüşüm Ofisi ve Sanayi ve Teknoloji Bakanlığınca yürütülen Dijital Avrupa Programı'nın hedeflerinden biri, başta KOBİ'ler olmak üzere kamu kurumları, büyük ölçekli şirketler, niversite araştırma merkezleri ve diğer tüm paydaşların dijital dönüşümlerini destekleyecek Avrupa Dijital İnovasyon Merkezlerinin (ADİM) lkemizde hizmete açılmasıdır. ADİM'ler, başta KOBİ'ler olmak üzere tüm paydaşlara; yatırım öncesi test desteği, yatırımcı bulma desteği, eğitimler ve aę oluşturma destekleri sunacaktır. Bu çerçevede ülkemizde kurulacak ADİM'lerin seçimi için ulusal ağrı ilan edilmiş ve ağrı sonucunda KOBİ'lerin ve kamu kurumlarının dijital dönüşümündeki önemli aktörlerden biri olacak Avrupa Dijital İnovasyon Merkezleri ağına ülkemizden dâhil olacak projeler 2024 yılında belli olmuştur. Ajansımız nclğnde, Adana Sanayi Odası koordinatörlüğünde, 17 konsorsiyum yesi kurum ortaklığında kurulan, "EDIH Anadolu" konsorsiyumu, Avrupa Dijital İnovasyon Merkezleri ağına katılmaya hak kazanmıştır. EDIH Anadolu, kamu kurumlarına, işletmelere ve girişimcilere yapay zekâ, siber güvenlik ve ileri dijital teknolojiler odağında dijital dönüşüm hizmetleri sağlayacak olup Ajansımız da bu kapsamda gerçekleştirilecek faaliyet ve içi birliklerine katkı ve katılım sağlayacaktır.

vii. nemli Kamu Yatırımları

İmalat Sanayinde Rekabet Gücünün Artırılması Sonuç Odaklı Programı çerçevesinde yer aldığı düşünülen ve bölgede devam eden en önemli kamu yatırımları organize sanayi bölgeleri (OSB) ile küçük sanayi siteleri yatırımlarıdır.

Adana’da Hacı Sabancı, Kozan ve Ceyhan olmak üzere üç organize sanayi bölgesi ve yedi küçük sanayi sitesi bulunmakta olup, bir endüstri bölgesi, altı yeni organize sanayi bölgesi, altı yeni küçük sanayi sitesi ve iki OSB genişleme sahası üzerinde çalışmalar yürütülmektedir. Bölgedeki en büyük sanayi yatırımı olan Ceyhan Enerji İhtisas Endüstri Bölgesi’nde 4 Eylül 2019 tarihli Cumhurbaşkanlığı Kararı ile Ceyhan polipropilen üretim tesisi için 8,2 milyar TL’lik proje bazlı devlet desteği kararı verilmiş olup, çalışmalar devam etmektedir. Hacı Sabancı OSB 3. Etap Genişleme Alanında kamulaştırma çalışmaları sürdürülmektedir. Ceyhan Organize Sanayi Bölgesi’nin 4.150 dönümlük 2. etap alanı Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından tescil edilmiştir. Bunların dışında, Ceyhan Kimya OSB, Ceyhan Kömürcüler OSB, Sarıçam Gıda İhtisas OSB, Karataş Tarıma Dayalı İhtisas (Sera) OSB ve Karataş Tarıma Dayalı İhtisas (Su Ürünleri) OSB için planlama çalışmaları devam etmektedir.

Mersin’de üçü faal, üçü kamulaştırma ve altyapı, ikisi yer seçimi sonrası kuruluş aşamasında olmak üzere yedi organize sanayi bölgesi ve 15 küçük sanayi sitesi bulunmaktadır. Faal durumdaki organize sanayi bölgeleri, Mersin-Tarsus Organize Sanayi Bölgesi ve Silifke Organize Sanayi Bölgesi’dir. Mersin-Tarsus Organize Sanayi Bölgesi’nde dört ve beşinci kısım genişleme alanlarına ilişkin planlama çalışmaları devam etmektedir. Mersin-Tarsus Tarımsal Ürün İşleme İhtisas Organize Sanayi Bölgesi’nde altyapı çalışmaları, Tarsus Organize Sanayi Bölgesi’nde kamulaştırma ve altyapı çalışmaları, Mut Organize Sanayi Bölgesi’nde ise trafo, elektrik ve yol altyapısı çalışmaları sürmektedir. Anamur Gıda İhtisas Organize Sanayi Bölgesi ve Erdemli Organize Sanayi Bölgesi’nde ise, yer seçimi çalışmaları tamamlanmış olup, kuruluş süreci devam etmektedir.

e. Program Süresi ve Zaman Planlaması

İmalat Sanayinde Rekabet Gücünün Artırılması Sonuç Odaklı Programı kapsamında gerçekleştirilecek olan faaliyet ve projelerin zaman planlaması aşağıdaki Tablo 2.8’de yer almaktadır:

Tablo: 2.8 Faaliyet ve Projelerin Zaman Planlaması

Proje / Faaliyet	2025		2026		2027	
	1.Altı Ay	2.Altı Ay	1.Altı Ay	2.Altı Ay	1.Altı Ay	2.Altı Ay
İmalat Sanayinde Araştırma Altyapısına Yönelik Yetkinlik Envanterinin Hazırlanması						

Yerel Kalkınma Hamlesi Vizyonu Doğrultusunda TR62 Bölgesi'nin Kalkınmasına Katkıda Bulunacak Yatırım Alanlarının Tespit Edilmesi ve Ön Fizibilite Raporlarının Hazırlanması						
Mersin, Silifke-Taşucu ve Ceyhan-Yumurtalık Alt Bölgesi ve Limanları Mevcut Durum Analizi Çalışmasının Yapılması						
Çukurova Bölgesindeki Demiryolu İltisak Hatlarının Tespiti Çalışmasının Yapılması						
Organize Sanayi ve Teknoloji Geliştirme Bölgeleri ile İş Birliklerinin Artırılmasına Yönelik Çalışmalar Yapılması						
Savunma Sanayi Çalıştayının Düzenlenmesi						
Sanayide Kadın İstihdamının Artırılması Eğitim Programının Düzenlenmesi						
2025 Yılı Üreten Şehirler Programı Proje Geliştirme Çalışmaları						
Firmaların TÜBİTAK, KOSGEB ve Ar-Ge ve Tasarım Merkezi Desteklerinden Daha Fazla Yararlanmalarının Sağlanması için Saha Ziyaretlerinin Gerçekleştirilmesi						
6 Aylık Firma Ziyareti Bilgi Notlarının Hazırlanması						
Invest in Adana & Invest in Mersin Web Sitelerinin Güncellenmesi ve Takibi						
Yatırım ve Ekonomi Odaklı STK Ziyaretlerinin Gerçekleştirilmesi						
3 Aylık İl İş ve Yatırım Gündemi Bilgi Notlarının Hazırlanması						
Birleşik Arap Emirlikleri ve TR62 Bölgesi Arasında Ticaret ve Yatırım Hacminin Geliştirilmesine Yönelik Olarak İş Birlikleri Tesis Edilmesi ve Yabancı Yatırımcı Çekilmesi için Çalışmalar Yapılması						
2025 Yılı Yönetim Danışmanlığı Teknik Destek Programı						
BLDC Elektrik Motoru Teknoloji ve Tasarım Merkezi GÜDÜMLÜ Proje Desteği						
Savunma Sanayi Ortak Tasarım Merkezi GÜDÜMLÜ Proje Desteği						
Avrupa Dijital İnovasyon Merkezleri Programı Kapsamında Proje Çalışmaları						

f. Yönetim ve Koordinasyon Düzenlemeleri

İmalat Sanayinde Rekabet Gücünün Artırılması Sonuç Odaklı Programı'nın uygulama sürecindeki kurumlar arası ve Ajans içi koordinasyonundan Planlama, Programlama ve Koordinasyon Birimi sorumludur. PPKB, SOP kapsamında gerçekleştirilen faaliyetlerin raporlamasını SOP Yönetim Planı

çerçevesinde gerçekleştirmekte ve gerektiğinde Ajans dışındaki kurumlardan gerekli bilgileri temin etmektedir.

g. İzleme ve Değerlendirme

Program kapsamında yer alan bileşenlere ilişkin ilerlemeler, PPKB tarafından takip edilmekte ve Ajans Yönetim Kurulu toplantılarında Yönetim Kurulu üyeleriyle paylaşılmaktadır. Ajans kendi içinde SOP kapsamındaki faaliyet ve süreçleri takip etmek için toplantılar gerçekleştirmektedir. SOP kapsamında Ajans tarafından yürütülen mali ve teknik desteklerin uygulamasından Program Yönetim Birimi, izlemesinden İzleme, Değerlendirme ve Analiz Birimi, yatırım destek faaliyetlerinden ise Adana ve Mersin Yatırım Destek Ofisleri sorumludur. SOP kapsamında Ajans tarafından yürütülen faaliyetlerin çıktılarının izleme ve değerlendirmesi, faaliyetin türüne göre ilgili birim tarafından gerçekleştirilmektedir. Bu izleme ve değerlendirmelere ilişkin bilgilendirme ve paylaşımlar Ajans içi koordinasyon toplantılarında yapılmaktadır. SOP kapsamında varsa diğer kurumlar tarafından gerçekleştirilen faaliyetlerin izlemesi de faaliyetle ilişkili Ajans birimi tarafından gerçekleştirilmektedir.

SOP'lara ilişkin raporlama Ajans Ara Faaliyet Raporu ile Ajans Yıllık Faaliyet Raporu kapsamında ilgili birimler tarafından yapılmaktadır. Raporlama çalışmalarında koordinasyon görevi Ajans faaliyet raporlarında olduğu gibi PPKB'ye aittir.

İmalat Sanayinde Rekabet Gücünün Artırılması Sonuç Odaklı Programı çerçevesinde 2025 yılında gerçekleştirilecek olan faaliyetlere ilişkin bütçe bilgileri Tablo 2.9'da yer almaktadır:

Tablo: 2.9 Bütçe Bilgileri

Bileşenler	Faaliyet Adı	Sorumlu Birim	Süre	Tahmini Maliyet (TL)
Araştırma, Analiz, Programlama	İmalat Sanayinde Araştırma Altyapısına Yönelik Yetkinlik Envanterinin Hazırlanması	MYDO	01.07.2025-31.12.2025	-
	Yerel Kalkınma Hamlesi Vizyonu Doğrultusunda TR62 Bölgesi'nin Kalkınmasına Katkıda Bulunacak Yatırım Alanlarının Tespit Edilmesi ve Ön Fizibilite Raporlarının Hazırlanması	MYDO, AYDO	01.01.2025-31.12.2025	-
	Mersin, Silifke-Taşucu ve Ceyhan-Yumurtalık Alt Bölgesi ve Limanları Mevcut Durum Analizi Çalışmasının Yapılması	AYDO, MYDO, PPKB	01.01.2025-30.09.2025	1.000.000,00

	Çukurova Bölgesindeki Demiryolu İltisak Hatlarının Tespiti Çalışmasının Yapılması	MYDO, AYDO, PPKB	01.01.2025-31.12.2025	750.000,00
İş Birliği ve Koordinasyon	Organize Sanayi ve Teknoloji Geliştirme Bölgeleri ile İş Birliklerinin Artırılmasına Yönelik Çalışmalar Yapılması	AYDO, MYDO, PPKB, PYB	01.01.2025-31.12.2025	-
	Savunma Sanayi Çalıştayının Düzenlenmesi	MYDO, AYDO	01.07.2025-31.12.2025	-
Kapasite Geliştirme	Sanayide Kadın İstihdamının Artırılması Eğitim Programının Düzenlenmesi	MYDO, AYDO, PPKB, PYB	01.01.2025-31.12.2025	500.000,00
	2025 Yılı Üreten Şehirler Programı Proje Geliştirme Çalışmaları	AYDO, MYDO, PPKB, PYB	01.05.2025-30.09.2025	-
Yatırım Destek ve Tanıtım Faaliyetleri	Firmaların TÜBİTAK, KOSGEB ve Ar-Ge ve Tasarım Merkezi Desteklerinden Daha Fazla Yararlanmalarının Sağlanması için Saha Ziyaretlerinin Gerçekleştirilmesi	MYDO, AYDO	01.01.2025-31.12.2025	-
	6 Aylık Firma Ziyareti Bilgi Notlarının Hazırlanması	MYDO, AYDO	01.01.2025-31.12.2025	-
	Invest in Adana & Invest in Mersin Web Sitelerinin Güncellenmesi ve Takibi	MYDO, AYDO	01.01.2025-30.06.2025	-
	Yatırım ve Ekonomi Odaklı STK Ziyaretlerinin Gerçekleştirilmesi	MYDO, AYDO	01.01.2025-31.12.2025	-
	3 Aylık İl İş ve Yatırım Gündemi Bilgi Notlarının Hazırlanması	MYDO, AYDO	01.01.2025-31.12.2025	-
	Birleşik Arap Emirlikleri ve TR62 Bölgesi Arasında Ticaret ve Yatırım Hacminin Geliştirilmesine Yönelik Olarak İş Birlikleri Tesis Edilmesi ve Yabancı Yatırımcı Çekilmesi için Çalışmalar Yapılması	AYDO, MYDO	01.04.2025-31.12.2025	-
Ajans Destekleri	2025 Yılı Yönetim Danışmanlığı Teknik Destek Programı	PYB, İDAB	01.01.2025-31.12.2025	10.000.000,00
	BLDC Elektrik Motoru Teknoloji ve Tasarım Merkezi GÜDÜMLÜ Proje Desteği	PYB, AYDO, İDAB	01.01.2025-31.12.2025	15.000.000,00
	Savunma Sanayi Ortak Tasarım Merkezi GÜDÜMLÜ Proje Desteği	PYB, MYDO, İDAB	01.01.2025-31.12.2025	15.000.000,00
Diğer Proje ve Faaliyetler	Avrupa Dijital İnovasyon Merkezleri Programı Kapsamında Proje Çalışmaları	PYB	01.01.2025-30.06.2025	-
Toplam				42.250.000,00

2.3. Dirençli ve Gelişen Kırsal Alanlar Sonuç Odaklı Programı (Kırsal SOP)

a. Amaç

Dirençli ve Gelişen Kırsal Alanlar Sonuç Odaklı Programı'nın genel amacı, Çukurova Bölgesi'nin kırsal alanlarının ekonomik, ekolojik ve kültürel bağlamda ele alınarak mevcut potansiyelinin değerlendirilmesi ve kırsalda yaşam standartlarının iyileştirilmesidir. Programın özel amaçları ise, Çukurova Bölgesi'ndeki kırsal alanların potansiyelinin ve önceliklerinin ortaya konulması, kırsal alanların önceliklerine yönelik gelir getirici faaliyetlerin desteklenmesi ve kırsal alanda yaşam standartlarının iyileştirilmesidir.

b. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi

Ülkemizde gerek bölgeler arasında gerekse Çukurova Bölgesi içindeki gelişmişlik farklarını artıran ve göçlerle şekillenen hızlı ve çarpık kentleşmeyi besleyen ana dinamiklerden birinin kırsal yörelerde yaşanan kalkınma problemleri olduğu yaygın olarak kabul görmektedir. Bu bakımdan, kırsal nüfusun refahının ve yaşam kalitesinin artırılması dengeli ve kapsayıcı kalkınma itibarıyla öne çıkmakta, ekonomik ve sosyal refahın bölge sathına daha dengeli bir şekilde yayılması amacıyla kırsal kesimdeki az gelişmişliğin giderilmesine yönelik kırsal politikalar önem taşımaktadır.

Ajansımız bugüne kadar gerek bölge planları hazırlık sürecinde gerekse farklı dönemlerde ilçe bazlı yaptığı analiz çalışmaları ve hazırladığı raporlar çerçevesinde kırsal alanların ihtiyaçlarını belirleyen çalışmalar gerçekleştirmiştir. Bu çalışmaların yanı sıra eko turizm gibi konularda yapılan araştırma çalışmalarıyla ilçelerin potansiyeli de ortaya konulmuştur.

On İkinci Kalkınma Planı'nda yaşam kalitesinin en üst düzeye yükseltildiği daha güçlü, bağlantılı, esnek ve müreffeh kırsal alanlar oluşturularak, kır ve şehir arasında refah farkı kalmamasının hedeflendiği ifade edilmektedir. Kalkınma Planı'na göre, yaşam kalitesi yüksek kırsal kesim ve daha yaşanabilir ve değer üreten şehirler ile bölgesel gelişmişlik düzeylerinde yakınsama sağlanarak toplumsal refah yaygınlaştırılacaktır. 2024-2028 Çukurova Bölge Planı kapsamında da, kırsal refahın artırılmasının hedeflendiği tedbirlerle kırsaldaki yaşam kalitesinin yükseltilmesi, geçim kaynaklarının çeşitlendirilmesi, beşeri sermayenin geliştirilerek kırsalın cazip hale getirilmesi ve kırsal yörelerin

rekabetçi oldukları ürün ve zenginliklere dayanan yerel kalkınma projelerinin hayata geçirilmesi hedeflenmektedir.

Bu genel çerçevede esas alınarak oluşturulan Dirençli ve Gelişen Kırsal Alanlar Sonuç Odaklı Programı kapsamında öncelikle bölge kırsalının mevcut potansiyeli ile yatırım fırsatlarının ortaya konulmasına yönelik analiz çalışmaları yürütülecek, ardından kırsalda ekonomik ve sosyal hayatı canlandırıcı faaliyetler yapılacak ve yenilikçi projeler geliştirilecektir. Ayrıca bölgede kırsal ekonominin büyümesi için tarım dışı sektörler çeşitlendirilecek, girişimcilik ve kırsal yenilikçilik teşvik edilecektir. Başta gençler ve kadınlar olmak üzere kırsal bölgelerde yaşayanların çalışma hayatına katılımları desteklenecektir.

c. Sonuç ve Çıktı Hedefleri

Dirençli ve Gelişen Kırsal Alanlar Sonuç Odaklı Programı çerçevesinde 2025 yılında gerçekleştirilecek olan faaliyetler kapsamında belirlenen çıktılar Tablo 2.10'da yer almaktadır:

Tablo: 2.10 Dirençli ve Gelişen Kırsal Alanlar Sonuç Odaklı Programı Çıktı Hedefleri

Bileşenler	Tedbir, Proje ve Faaliyetler	Çıktı Hedefi	Doğrulama Kaynağı
Araştırma, Analiz, Programlama	Kırsal Kalkınma Kapsamında Bölgede Ön Plana Çıkabilecek Köy/Mahalle/Yörelere Yönelik Turizm Potansiyelinin Araştırılması	2 kırsal alan çalışması	Ajans Faaliyet Raporu
	Kırsal İlçelerin Sosyo-ekonomik Gelişmesine Yönelik İvmelendirme Çalışmalarının Yürütülmesi	4 ilçe ivmelendirme çalışması	Ajans Faaliyet Raporu
	Kırsal İlçeler için Yatırım Fırsatları Raporu ile Ortaya Konulan Yatırım Konularının Ajans Fizibilite Programına Yönlendirilmesi	2 fizibilite çalışması	Ajans Faaliyet Raporu
	Adana ve Mersin İlçelerinin "Cittaslow (Sakin Şehir)" Potansiyeli Çalışması	2 pilot ilçe çalışması	Ajans Faaliyet Raporu
İş Birliği ve Koordinasyon	Bölgenin Kırsal İlçelerinde Doğa Yürüyüş Rotalarının Taranarak Özgün ve Pazarlanabilir Olanların Tanıtımına Yönelik Çalışmalar Yapılması	10 rota çalışması	Ajans Faaliyet Raporu
	Tarsus ve Seyhan İlçeleri Başta Olmak Üzere Bölgede "Slow-Food" Kapsamında İş Birliği Faaliyetleri ile Etkinliklerin Düzenlenmesi	4 toplantı ve farkındalık etkinliği	Ajans Faaliyet Raporu

Kapasite Geliştirme	Coğrafi İşaretli Ürünlerde AB Tescilli Çalışmalarının Yaygınlaştırılması	2 bilgilendirme toplantısı	Ajans Faaliyet Raporu
Yatırım Destek ve Tanıtım Faaliyetleri	İlçeler İçin GÜdümlü Proje Desteği, SOGEP ve Dış Kaynaklarla Yürütülen Programlar Kapsamında Proje Geliştirme Çalışmalarının Yapılması	8 proje önerisi	Ajans Faaliyet Raporu
Ajans Destekleri	Belemedik Tren Turizmi Destinasyonu GÜdümlü Projesi	1 güdümlü destek projesi	Ajans Faaliyet Raporu
	Erdemli Kamp ve Karavan Alanı GÜdümlü Projesi	1 güdümlü destek projesi	Ajans Faaliyet Raporu
	Akdeniz Meyve Sineğiyle Mücadele Alternatif Mali Destek Programı	20 proje	Ajans Faaliyet Raporu

Dirençli ve Gelişen Kırsal Alanlar Sonuç Odaklı Programı kapsamında 2024-2026 döneminde gerçekleştirilecek olan faaliyetler sonunda ulaşılmaları hedeflenen sonuçlar aşağıdaki Tablo 'da ifade edilmektedir:

Tablo: 2.11 Dirençli ve Gelişen Kırsal Alanlar Sonuç Odaklı Programı Sonuç Göstergeleri

Özel Amaç	Sonuç Göstergeleri	Ölçüm Birimi	2025 Hedefi	SOP Hedefi	Doğrulama Kaynağı
1,2,3	Ev pansiyonculuğunun geliştirildiği kırsal yerleşim sayısı	Adet	1	3	Ajans Faaliyet Raporu
1,2,3	Cittaslow çalışması somut bir başvuruya dönüşen ilçe sayısı	Adet	-	1	Ajans Faaliyet Raporu
1	Bölgede faal hale getirilen ve tanıtımı yapılan doğa yürüyüş rotası sayısı	Adet	5	5	Ajans Faaliyet Raporu
3	Altyapı destekleriyle sosyal hizmet kalitesi iyileştirilen kırsal yerleşim sayısı	Adet	2	5	Ajans Faaliyet Raporu

d. Proje ve Faaliyetler

i. Araştırma, Analiz ve Programlama

Kırsal Kalkınma Kapsamında Bölgede Ön Plana Çıkabilecek Köy/Mahalle/Yörelere Yönelik Turizm Potansiyelinin Araştırılması

Adana ve Mersin'de kırsal turizm potansiyeline sahip Hacıkırı (Karaisalı), Belemedik (Pozantı), Girit Köyü-Melemez (Tarsus) gibi köylerin turizm potansiyelini detaylı bir şekilde ortaya çıkarmayı hedefleyen bir araştırma çalışması yapılacaktır. Bu çalışma, yerel kalkınma hamlesi çerçevesinde, yerel ekonomiyi canlandırmak, istihdam olanaklarını artırmak ve köylerin sürdürülebilir turizm merkezleri

olarak gelişimini desteklemek amacıyla planlanmıştır. Faaliyet kapsamında, potansiyel içeren köylerin doğal ve kültürel değerleri, turistik çekicilikleri ve yerel halkın turizmden elde edebileceği ekonomik faydalar belirlenerek, mahalle ve yöre odaklı özgün bir turizm stratejisi geliştirilecektir. Bu strateji, yerel kalkınma hamlesiyle entegre bir şekilde, bölgedeki mevcut kaynakların verimli bir biçimde kullanılmasını ve kırsal ekonominin çeşitlendirilmesini hedeflemektedir. Ayrıca, köylerdeki altyapı ve hizmet sunumunun iyileştirilmesi, yerel halkın turizm sektörüne aktif katılımının sağlanması ve sürdürülebilir kalkınma ilkeleri doğrultusunda kırsal turizmin geliştirilmesi için proje fikirleri belirlenecektir. Bu çalışma, kırsal kalkınmayı hızlandıracak, yerel yaşam kalitesini artıracak ve bölgenin rekabet gücünü yükseltecek bir model sunmayı amaçlamaktadır.

Kırsal İlçelerin Sosyo-ekonomik Gelişmesine Yönelik İvmelendirme Çalışmalarının Yürütülmesi

2024 yılında Karataş ve Karaisalı ilçeleri için başlatılan ivmelendirme çalışmaları ile hazırlanan eylem planlarının 2025 yılında Pozantı, Tufanbeyli, Çamlıyayla ve Aydınçık ilçeleri için de hazırlanması ve bölge sathına yaygınlaştırılması planlanmaktadır. Faaliyet kapsamında, belirtilen ilçelerin mevcut durumu, potansiyel sektörleri, altyapı olanakları ve kalkınma ihtiyaçları analiz edilecektir. Yerel paydaşlarla yapılacak istişareler ve saha ziyaretleri neticesinde, ilçelerin güçlü yönleri ile gelişime açık alanları belirlenecek, bu doğrultuda hedef odaklı stratejiler ve somut eylemler içeren bir plan oluşturulacaktır. Eylem planı; tarım, turizm, küçük ölçekli sanayi ve hizmet sektörleri gibi yerel dinamikleri harekete geçirecek projeleri, sorumlu kuruluşları ve potansiyel finansman kaynaklarını kapsayacak, istihdamı artırmaya ve yerel ekonomiyi canlandırmaya yönelik adımları içerecektir. Bu çalışmalar, Tufanbeyli, Çamlıyayla, Aydınçık ve Pozantı ilçelerinin kalkınma potansiyelini ortaya çıkarmak ve bölgesel gelişime ivme kazandırmak için kritik bir yol haritası sunacaktır.

Kırsal İlçeler için Yatırım Fırsatları Raporu ile Ortaya Konulan Yatırım Konularının Ajans Fizibilite Programına Yönlendirilmesi

Bölge illerinin merkez dışında yer alan ilçelerinde bitkisel üretim, örtü altı sebze ve meyve üretimi, tıbbi aromatik bitki yetiştiriciliği, küçükbaş hayvancılık, balıkçılık, tavukçuluk, arıcılık, turizm, madencilik, imalat sanayi ve ormancılık gibi farklı iktisadi sektörler bulunmaktadır. Kırsal ağırlığı yoğun olan ilçelerde, ilgili sektörlerden daha fazla katma değer elde etmeye yönelik potansiyel yatırım fırsatları ile bu sektörlerin güçlendirilmesine yönelik ortak üretim altyapılarının tespitine yönelik yatırım fırsatları analiz çalışması Ajans uzmanları tarafından devam etmektedir. Bu kapsamda kırsal alanlarda uygulanabilecek projeler için fizibilite konuları belirlenecek ve ilgili kurumlarca fizibilitelerin hazırlanması sağlanacaktır.

Adana ve Mersin İlçelerinin “Cittaslow (Sakin Şehir)” Potansiyeli Çalışması

"Cittaslow" 1999 yılında İtalya'nın Orvieto şehrinde başlayan bir uluslararası harekettir ve "Sakin Şehir" veya "Yavaş Şehir" anlamına gelir. Cittaslow, kentsel yaşamın hızını azaltmayı, yerel kültürleri ve gelenekleri korumayı ve doğal çevreye saygılı bir şekilde gelişmeyi teşvik eden bir sürdürülebilirlik ve yaşam kalitesi hareketidir.

Çukurova Bölgesi'ndeki ilçelerin Cittaslow potansiyelinin belirlenmesi, farkındalık çalışmalarının yapılması ve gerekli görülen alanlarda destek sağlanması, bu ilçelerin daha sürdürülebilir ve yaşanabilir olmasına katkı sağlayacaktır. İlk adım olarak, ilçelerin kendine özgü doğal güzellikleri, yerel gelenekleri ve gastronomik özellikleri detaylı bir şekilde incelenecektir. Bu analiz, ilçelerin sakin şehir hareketine uygunluğunu değerlendirmek için temel oluşturacaktır.

Daha sonra, yerel yönetimler, sivil toplum kuruluşları ve ilçe sakinleri ile iş birliği içinde, Cittaslow ilkelerine uyum sağlamak amacıyla projeler geliştirilmesine katkı sunulacaktır. Bu projelerle, çevrenin korunması ve sürdürülebilirliğinin sağlanması, yerel ürünlerin desteklenmesi, yeşil alanların artırılması ve toplumsal dayanışmanın teşvik edilmesi de amaçlanmaktadır. Ayrıca, yerel kurumlar ve halkın sakin şehir kavramı hakkında farkındalığını artırmak için seminerler, atölye çalışmaları ve etkinliklerin yanı sıra medya kampanyaları gibi iletişim araçları da kullanılacaktır. Daha sonra bu ilçelerin Cittaslow üyeliği için başvuru yapmaları teşvik edilecek ve süreçlerin takibi sağlanacaktır.

ii. İş Birliği ve Koordinasyon

Bölgenin Kırsal İlçelerinde Doğa Yürüyüş Rotalarının Taranarak Özgün ve Pazarlanabilir Olanların Tanıtımına Yönelik Çalışmalar Yapılması

Çukurova Bölgesi, doğal güzellikleri ile doğa yürüyüşü için fırsatlar sunan bir coğrafyadır. Bölgede bulunan doğa yürüyüş rotalarının taranarak özgün ve pazarlanabilir olanlarının tanıtılması, yerel turizmin canlandırılması ve bölgenin doğal güzelliklerinin korunması hedeflenmektedir. Çalışmalar kapsamında Erdemli–Silifke bölgesinde Antik Olba Yolları içerisinde bulunan Uzuncaburç Kültür Rotası ve rota belirleme çalışmalarına yeni başlanan Anavarza Antik Kenti–Tufanbeyli Şar Antik Kenti arasında oluşturulacak Puduhepa Kültür Rotası gibi bölgedeki özgün rotaların tanıtımına yönelik faaliyetler yapılacaktır.

Tarsus ve Seyhan İlçeleri Başta Olmak Üzere Bölgede “Slow-Food” Kapsamında İş Birliği Faaliyetleri ile Etkinliklerin Düzenlenmesi

Gastronomi, ekonomik kalkınma aracı olarak yerel ekonomiyi ve tüketim kalıplarını etkileyen önemli bir faktör olarak kabul edilmektedir. Yiyecek-içecek sektörü bölgesel çekiciliğe katkıda bulunabilmekte, yerel çevreyi ve kültürel mirası koruyarak yerel kimlikleri ve topluluk duygusunu güçlendirebilmektedir. Ülkemiz ve bölgemizde son dönemde artan yerel festival ve etkinlikler bu çerçevede yerel üretim ve istihdamı güvence altına almaya ve kırsal toplulukları canlı tutmaya katkıda bulunan faaliyetler olarak görülmektedir. Buradan hareketle, yerel değerleri ve gelenekleri kucaklayarak yeniden inşa etmeyi, doğal kaynaklara yönelmeyi ve sağlıklı beslenmeyi amaç edinen “Slow-Food (Yavaş Beslenme)” felsefesinin bölgede yaygınlaştırılması öngörülmektedir. Burada çıkış noktası, ekonomik kalkınmayı tetikleyerek yerel ekonomilere katkıda bulunan yerel festival ve etkinlikler olacaktır. İlk olarak, bölgedeki yerel aktörlerle iş birliği içerisinde kaybolmaya yüz tutmuş veya az bilinen lezzetlerin tespit edilmesi için saha ve araştırma çalışması yapılacaktır. Diğer yandan, yavaş beslenme hareketi konusunda yapılacak bilinçlendirme çalışmalarıyla, yerel lezzetlerin korunması, sebze ve meyvelerin geleneksel yöntemlerle yetiştirilmesi, yemeklerin geleneksel yollarla pişirilmesi, doğal malzemelerin kullanılması ve sağlıklı beslenme gibi konu başlıklarında farkındalığın artırılması planlanmaktadır.

iii. Kapasite Geliştirme

Coğrafi İşaretli Ürünlerde AB Tescili Çalışmalarının Yaygınlaştırılması

Sınai mülkiyet hakları kapsamında olan coğrafi işaretlerin ülkemizde gerçekleştirilen tescilleri yalnızca Türkiye sınırları içinde geçerli olmaktadır. Farklı ülkelerde koruma elde etmek için o ülkelerin mevzuatı çerçevesinde tescil başvurusunda bulunmak veya uluslararası koruma sağlayan sistemler kapsamında başvuru yapmak gerekmektedir. Bu yollardan biri de Avrupa Birliği ülkelerinin tamamında koruma sağlayan 2012/1151 sayılı Tarım Ürünleri ve Gıda Maddeleri Hakkında Kalite Tasarısı isimli Avrupa Konseyi Tüzüğü çerçevesinde Avrupa Komisyonuna başvuru yapmaktır. Avrupa Komisyonuna sadece tarım ürünleri ve gıda maddeleri ile ilgili coğrafi işaretler için başvuru yapılabilmektedir. Bu çerçevede Mersin’de Türk Patent ve Marka Kurumu tarafından tescillenen 23 coğrafi işaretli ürün bulunmakta olup bu ürünlerin hiçbiri AB tesciline sahip değildir. Türkiye’nin mevcut potansiyelinin etkin bir şekilde değerlendirilmesi, bu konudaki farkındalığın artırılmasına yönelik çalışmalar yapılması ve teknik destek programı vasıtasıyla ilgili kurumlara süreçlere ilişkin danışmanlık sağlanması hedeflenmektedir.

iv. Yatırım Destek ve Tanıtım Faaliyetleri

İlçeler İçin GÜdümlü Proje Desteği, SOGEP ve Dış Kaynaklarla Yürütülen Programlar Kapsamında Proje Geliştirme Çalışmalarının Yapılması

Adana ve Mersin ilçelerinde, yerel kalkınma hamlesini desteklemek amacıyla, güdümlü projeler, Sosyal Gelişmeyi Destekleme Programı (SOGEP), Anadoludakiler Programı ve benzeri fon kaynakları doğrultusunda proje geliştirme ve proje stoku oluşturma faaliyetleri gerçekleştirilecektir. Bu faaliyetler, bölgesel kalkınmayı hızlandırmanın yanı sıra, özellikle kadınların ekonomik hayata katılımını teşvik etmeyi de hedeflemektedir.

Bu faaliyetin temel amacı, Adana ve Mersin ilçelerinde yerel kalkınmayı destekleyecek, kadın istihdamını artıracak ve sosyal kapsayıcılığı sağlayacak projelerin geliştirilmesi ve proje stokunun oluşturulmasıdır. İlçelerdeki kamu kurumları, yerel yönetimler, sivil toplum kuruluşları ve yerel paydaşların proje geliştirme süreçlerine aktif katılımı sağlanarak, bölgedeki ekonomik ve sosyal dinamizmin artırılması hedeflenmektedir. Faaliyet kapsamında ilçelerde istihdam olanaklarını artıracak büyük ölçekli güdümlü proje geliştirme faaliyetleri, kadınların iş gücüne katılımını sağlayan ve sosyal içerme odaklı SOGEP projeleri, kırsal kalkınmayı destekleyecek, yöresel ürünleri, yerel üretimleri ön plana çıkaracak Anadoludakiler Programına uyumlu proje geliştirme faaliyetleri yürütülecektir.. Bu kapsamda her ilçe için proje önerileri ve proje havuzunu içeren bir çalışma yapılacaktır.

v. Ajans Destekleri

Güdümlü Proje Desteği

Güdümlü proje desteği kapsamında potansiyel başvuru sahipleri güdümlü proje destekleri hakkında bilgilendirilecek, paydaşlarla iş birliği içerisinde proje fikirleri olgunlaştırılacak ve gerekli durumlarda fizibilite çalışmalarının gerçekleştirilmesi sağlanacaktır. Hâlihazırda Adana Valiliği Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığının “Belemedik Tren Turizmi Destinasyonu” ve Mersin Valiliği Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığının “Erdemli Kamp ve Karavan Alanı” güdümlü projelerine ilişkin hazırlık çalışmaları devam etmektedir. Dirençli ve Gelişen Kırsal Alanlar Sonuç Odaklı Programı kapsamında 2025 yılında yürütülecek olan iki güdümlü proje için ayrılan toplam ödenek 30.000.000,00 TL’dir.

Akdeniz Meyve Sineğiyle Mücadele Alternatif Mali Destek Programı

Akdeniz meyve sineği ile mücadele kapsamında, sürdürülebilir tarımsal üretimi desteklemek ve bölgesel ekonomiye katkı sağlamak amacıyla etki tahvili modelini içeren yenilikçi ve alternatif bir mali destek programı uygulanacaktır. Bu program, zararlıyla mücadeleye yönelik altyapı yatırımlarını

finanse etmek için özel sektör altyapısını güçlendirmeyi teşvik etmektedir. Firmalar, biyo-teknik mücadele, tuzaklama sistemleri, biyolojik ilaçlama yöntemleri, biyolojik nükleer mücadele, predatör böcek ile mücadele altyapılarının geliştirilmesi gibi alanlarda projeler sunarak, tahvil desteklerinden yararlanabileceklerdir. Etki tahvili modeli sayesinde, yatırımların çevresel, ekonomik ve sosyal faydaları ölçülebilir hale getirilecek ve programın başarı performansına dayalı bir geri ödeme mekanizması uygulanacaktır. Firmaların sürdürülebilirlik odaklı çözümler üreten iş birlikleri ve ortaklıkları sayesinde bölgenin tarımdaki rekabet gücünün artırılması hedeflenmektedir. Program için ayrılan ödenek 10.000.000,00 TL'dir.

e. Program Süresi ve Zaman Planlaması

Program kapsamında gerçekleştirilecek olan faaliyet ve projelerin planlaması Tablo 2.12'de yer almaktadır:

Tablo: 2.12 Faaliyet ve Projelerin Zaman Planlaması

Proje / Faaliyet	2025		2026		2027	
	1.Altı Ay	2.Altı Ay	1.Altı Ay	2.Altı Ay	1.Altı Ay	2.Altı Ay
Kırsal Kalkınma Kapsamında Bölgede Ön Plana Çıkabilecek Köy/Mahalle/Yörelere Yönelik Turizm Potansiyelinin Araştırılması						
Kırsal İlçelerin Sosyo-ekonomik Gelişmesine Yönelik İvmelendirme Çalışmalarının Yürütülmesi						
Kırsal İlçeler için Yatırım Fırsatları Raporu ile Ortaya Konulan Yatırım Konularının Ajans Fizibilite Programına Yönlendirilmesi						
Adana ve Mersin İlçelerinin "Cittaslow (Sakin Şehir)" Potansiyeli Çalışması						
Bölgenin Kırsal İlçelerinde Doğa Yürüyüş Rotalarının Taranarak Özgün ve Pazarlanabilir Olanların Tanıtımına Yönelik Çalışmalar Yapılması						
Tarsus ve Seyhan İlçeleri Başta Olmak Üzere Bölgede "Slow-Food" Kapsamında İş Birliği Faaliyetleri ile Etkinliklerin Düzenlenmesi						
Coğrafi İşaretli Ürünlerde AB Tescili Çalışmalarının Yaygınlaştırılması						
İlçeler için Güdümlü Proje Desteği, SOGEP ve Dış Kaynaklarla Yürütülen Programlar Kapsamında Proje Geliştirme Çalışmalarının Yapılması						
Belemedik Tren Turizmi Destinasyonu Güdümlü Projesi						

Erdemli Kamp ve Karavan Alanı Güdümlü Projesi						
Akdeniz Meyve Sineğiyle Mücadele Alternatif Mali Destek Programı						

f. Yönetim ve Koordinasyon Düzenlemeleri

Sonuç Odaklı Programın uygulama sürecindeki kurumlar arası ve Ajans içi koordinasyonunun sağlanması Planlama, Programlama ve Koordinasyon Birimi sorumludur. PPKB, SOP kapsamında gerçekleştirilen faaliyetlerin raporlamasını SOP Yönetim Planı çerçevesinde gerçekleştirmekte ve gerektiğinde Ajans dışındaki kurumlardan gerekli bilgileri temin etmektedir.

g. İzleme ve Değerlendirme

Program kapsamında yer alan bileşenlere ilişkin ilerlemeler, PPKB tarafından takip edilmekte ve Ajans Yönetim Kurulu toplantılarında Yönetim Kurulu üyeleriyle paylaşılmaktadır. Ajans kendi içinde SOP kapsamındaki faaliyet ve süreçleri takip etmek için toplantılar gerçekleştirmektedir. SOP kapsamında Ajans tarafından yürütülen mali ve teknik desteklerin uygulamasından Program Yönetim Birimi, izlemesinden İzleme, Değerlendirme ve Analiz Birimi, yatırım destek faaliyetlerinden ise Adana ve Mersin Yatırım Destek Ofisleri sorumludur. SOP kapsamında Ajans tarafından yürütülen faaliyetlerin çıktılarının izleme ve değerlendirmesi, faaliyetin türüne göre ilgili birim tarafından gerçekleştirilmektedir. Bu izleme ve değerlendirmelere ilişkin bilgilendirme ve paylaşımlar Ajans içi koordinasyon toplantılarında yapılmaktadır. SOP kapsamında varsa diğer kurumlar tarafından gerçekleştirilen faaliyetlerin izlemesi faaliyetle ilişkili Ajans birimi tarafından gerçekleştirilmektedir. SOP'lara ilişkin raporlama Ajans Ara ve Yıllık Faaliyet Raporları kapsamında ilgili birimler tarafından yapılmaktadır. Raporlama çalışmalarında koordinasyon görevi Ajans faaliyet raporlarında olduğu gibi PPKB'ye aittir. Program kapsamında 2025 yılı bütçe bilgileri aşağıdaki Tablo 'da yer almaktadır:

Tablo: 2.13 Bütçe Bilgileri

Bileşenler	Faaliyet Adı	Sorumlu Birim	Süre	Tahmini Maliyet (TL)
Araştırma, Analiz, Programlama	Kırsal Kalkınma Kapsamında Bölgede n Plana ıkabilecek Köy/Mahalle/Yörelere Yönelik Turizm Potansiyelinin Araştırılması	AYDO	01.01.2025-30.06.2025	-
	Kırsal İlçelerin Sosyo-ekonomik Gelişmesine Yönelik İvmelendirme alışmalarının Yürütülmesi	PPKB, AYDO	01.01.2025-31.12.2025	-

	Kırsal İlçeler için Yatırım Fırsatları Raporu ile Ortaya Konulan Yatırım Konularının Ajans Fizibilite Programına Yönlendirilmesi	MYDO	01.01.2025-30.11.2025	-
	Adana ve Mersin İlçelerinin "Cittaslow (Sakin Şehir)" Potansiyeli Çalışması	PPKB	01.01.2025-31.12.2025	-
İş Birliği ve Koordinasyon	Bölgenin Kırsal İlçelerinde Doğa Yürüyüş Rotalarının Taranarak Özgün ve Pazarlanabilir Olanların Tanıtımına Yönelik Çalışmalar Yapılması	PPKB	01.01.2025-31.07.2025	100.000,00
	Tarsus ve Seyhan İlçeleri Başta Olmak Üzere Bölgede "Slow-Food" Kapsamında İş Birliği Faaliyetleri ile Etkinliklerin Düzenlenmesi	PPKB	01.01.2025-31.12.2025	-
Kapasite Geliştirme	Coğrafi İşaretli Ürünlerde AB Tescili Çalışmalarının Yaygınlaştırılması	MYDO	01.01.2025-31.12.2025	-
Yatırım Destek ve Tanıtım Faaliyetleri	İlçeler için GÜdümlü Proje Desteği, SOGEP ve Dış Kaynaklarla Yürütülen Programlar Kapsamında Proje Geliştirme Çalışmalarının Yapılması	AYDO, MYDO, PPKB, PYB	01.01.2025-30.06.2025	-
Ajans Destekleri	Belemedik Tren Turizmi Destinasyonu GÜdümlü Projesi	PYB, İDAB, AYDO	01.01.2025-31.12.2025	15.000.000,00
	Erdemli Kamp ve Karavan Alanı GÜdümlü Projesi	PYB, İDAB, MYDO	01.01.2025-31.12.2025	15.000.000,00
	Akdeniz Meyve Sineğiyle Mücadele Alternatif Mali Destek Programı	PYB, İDAB	01.01.2025-31.12.2025	10.000.000,00
Toplam				40.100.000,00

3. KURUMSAL GELİŞİM

2025 Yılı Çalışma Programı kapsamında devam eden sonuç odaklı programların başarılı bir şekilde yürütülebilmesi için Ajansın mevcut insan kaynağının bu programların uygulama sürecinde etkin bir şekilde yer alması gerekmektedir. Bu çerçevede kurumsal kapasitenin geliştirilmesi, farklı eğitim programları vasıtasıyla personel yetkinliğinin artırılması ve kurumsal iletişimin belirli bir strateji çerçevesinde sürdürülebilir biçimde yönetimi önem taşımaktadır.

a. Faaliyetler

2025 yılında kurumsal gelişim başlığı altında gerçekleştirilecek olan faaliyetler aşağıda ifade edilmektedir:

i. Kapasite Geliştirme

Kurumsal Eğitim Programlarının Düzenlenmesi

Çukurova Kalkınma Ajansı İnsan Kaynakları Politikası temel ilkeleri ve Kalkınma Ajansları Personel Yönetmeliği çerçevesinde, Ajansta görev yapan personel başına yılda 10 günden az olmamak üzere hizmet içi eğitim faaliyetlerinin düzenlenmesi öngörülmektedir. Bu kapsamda 2025 yılı için birimlerce öngörülen eğitim faaliyetleri aşağıdaki Tablo 'da yer almaktadır:

Tablo: 3.1 Kurumsal Eğitim Programları

EĞİTİMİN AMACI	EĞİTİM KONULARI
Planlama, programlama, analiz ve araştırma çalışmalarının daha etkin bir şekilde gerçekleştirilmesi	Büyük veri ve iş analitiği eğitimi, yapay zekâ destekli sunum hazırlama & veri görselleştirme eğitimi, Python eğitimi
Proje yönetimi konusunda teknik bilgi ve uygulama becerilerinin artırılması	PMP (Project Management Professional / Proje Yönetimi Uzmanı) eğitimi
İzleme ve değerlendirme çalışmalarında kurumsal kapasitenin yükseltilmesine katkı sağlanması	KOBİ ve ticari kredilerde kredi risk yönetimi eğitimleri, fizibilite hazırlama eğitimi
Bölgenin iş ve yatırım ortamının geliştirilmesi ve bölge tanıtımına sağlanan katkının artırılması	Hedef pazar analizi eğitimi, dış ticaret analizi eğitimi, alternatif fon mekanizmaları eğitimi
Mevcut iş ve işlemlerdeki verimliliğin ve kurumsal kapasitenin artırılması	Kurumsal iletişim ve marka yönetimi eğitimleri, kurumsal verimlilik ve yeşil yakallılar eğitimi

Diğer yandan, tüm personel, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı başta olmak üzere, diğer kurum ve kuruluşlar tarafından düzenlenecek uygun görülen eğitimlere ilgi ve uzmanlık alanları çerçevesinde katılım sağlayacaktır.

İnsan Kaynakları Faaliyetleri

Kurumun iş yükü hacmi ve dağılımındaki değişim ile personel yetkinlikleri göz önüne alınarak 2025 yılında gerçekleştirilmesi öngörülen insan kaynakları faaliyetleri şunlardır:

- Ajans yeni personel istihdamı sürecinin yürütülmesi,
- Yeni istihdam edilen personele Ajansın SOP çerçevesindeki yapılanmasına uygun oryantasyon programının uygulanması,
- Ajans mevcut insan kaynakları verilerinin güncellenmesi, yedekleme planlarının hazırlanması,
- Ajans personelinin bilgi, beceri ve niteliklerinin bölgesel ve kurumsal öncelikler çerçevesinde geliştirilmesi.

Diğer yandan, kalkınma ajanslarında istihdam edilen personelin performans değerlendirmesinin yapılması için 2022 yılı başı itibarıyla Kalkınma Ajansları Personelinin Performans Değerlendirilmesine Dair Temel Esaslar yürürlüğe girmiştir. Bu çerçevede Ajansımız 2025 yılı sonu itibarıyla performans değerlendirme sürecini tamamlayacaktır.

Kurumsal İletişim Faaliyetleri

Ajans faaliyetlerinin bölgede daha fazla tanınması ve Ajansın kurumsal olarak bilinir hale gelmesi, kurumsal hedeflerin gerçekleştirilmesi bakımından büyük önem arz etmektedir. Ajansın başarısı için, iyi uygulamaların bölgede çoğaltılmasının yanı sıra gerçekleştirilen faaliyetlere katılım ile sahiplenmenin artırılması da önemli görülmektedir. Bu nedenle iletişim faaliyetleri, gerek Ajans faaliyetlerinin etkin bir şekilde tanıtılması, gerekse diğer kalkınma ajanslarına ve kurumlara model oluşturulması bakımından önem taşımaktadır. Çukurova Kalkınma Ajansının 2025 yılında yerel, ulusal ve uluslararası platformlarda daha görünür olmasını sağlamak üzere gerçekleştirilecek olan iletişim ve tanıtım faaliyetleri aşağıda özetlenmektedir:

- Ajans faaliyetleri hakkında basın bülteni hazırlanarak basının bilgilendirilmesi, bültenlere kurum internet sitesinde yer verilerek kamuoyunun bilgi sahibi olmasının sağlanması,
- Basında yer alan Ajans haberlerinin düzenli olarak izlenmesi ve raporlanması, kurum web sitesinde yayınlanması,
- Ajans personelinin bilgilendirilmesi amacıyla oluşturulan basın panosunun sürekli güncel tutulması,
- Kurum internet sitesinde yer alan haberlerin ve duyuruların düzenli aralıklarla güncellenmesi ve sosyal medya hesaplarının güncel tutulması.

ii. Diğer Faaliyetler

Yönetim Hizmetleri Faaliyetleri

Ajansın etkin biçimde çalışmasına yönelik olarak destek hizmetleri kapsamında aşağıda yer alan faaliyetlerin gerçekleştirilmesi öngörülmektedir:

- Ajans faaliyetlerinde ihtiyaç duyulan tüketim malzemesi, ofis ekipmanı ve demirbaş malzeme alımının yapılması,
- Ajans hizmetlerinde ihtiyaç duyulan ek araçların kiralama yoluyla temin edilmesi,
- Kalkınma Ajansları Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 88'inci maddesi çerçevesinde mali istatistiklerin toplanması, bütçe ve muhasebe işlemleri için Kalkınma Ajansları Yönetim

Sistemi'nin (KAYS) kullanılması, Ajansın muhasebe defterlerinin tutulması ve diğer mali konuların takibi için gerekli görüldüğü hallerde mali müşavirlik hizmetlerinin satın alınması,

- Menkul mal, gayri maddi hak alım, bakım ve onarım giderleri, gayrimenkul mal bakım ve onarım giderlerinin takibi,
- Ajansın sabit ve mobil telefon, faks, klima, jeneratör bakım hizmetlerinin temin edilmesi,
- Hizmet binalarının temizlik, güvenlik ve bakım hizmetlerinin temin edilmesi,
- Maaş, sosyal güvenlik primi, vergi ve diğer ödemelerin gerçekleştirilmesi,
- İhtiyaç duyulan yayınların temin edilmesi,
- Ajansın posta ve kargo hizmetlerine ilişkin hizmet alımı sözleşmelerinin yenilenmesi,
- Bilgi-işlem ve web hizmetleriyle ilgili olarak sözleşmeye bağlı hizmet alınması,
- Temsil ve ağırlama faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi,
- Ajans görünürlük materyallerinin temin edilmesi,
- Gayri maddi hak alımlarının takibi,
- Yönetim Kurulu faaliyetlerine ilişkin destek hizmetlerinin gerçekleştirilmesi,
- Diğer idari hizmetlerin gerçekleştirilmesi.

Bilgi ve İletişim Teknolojileri Faaliyetleri

Mevcut kurumsal bilgi ve iletişim teknolojileri altyapısını geliştirmek ve daha etkin bir şekilde kullanabilmek için Ajans tarafından aşağıdaki faaliyetlerin gerçekleştirilmesi öngörülmektedir:

- Bilgi işlem donanımlarına yönelik olarak anti-virüs ve internet içerik güvenliği yazılımları yıllık lisans yenilemesinin yapılması,
- Ajansın web sitelerinin güncellenmesi ve geliştirilmesi,
- Ajansın mevcut bilgi ve iletişim teknolojileri altyapısının sürdürülebilirliğinin sağlanması amacıyla gerekli bakım faaliyetlerinin yürütülmesi ve gerektiğinde hizmet alımlarının yapılması.

Hukuk Müşavirliği Faaliyetleri

Ajansımız hukuk müşavirliği faaliyetleri kapsamında 2025 yılında gerçekleştirilmesi öngörülen çalışmalar aşağıdaki gibidir:

- Ajans'ın faaliyetleri kapsamında hukuki konularda görüş bildirilmesi,
- Mevzuata ilişkin çalışmalar kapsamında görüş bildirilmesi,
- Ajans faaliyetleri kapsamındaki ihale, mal ve hizmet alımı konularında sözleşmelerin ve idari şartnamelerinin hazırlanması ve/veya hazırlık çalışmalarına katkıda bulunulması,

- Taraf olunan davalarda Ajans'ın temsil edilmesi.

b. Faaliyetlerin Zaman Planlaması

Kurumsal gelişim kapsamında gerçekleştirilecek olan faaliyetlerin planlaması aşağıdaki Tabloda yer almaktadır:

Tablo: 3.2 Faaliyetlerin Zaman Planlaması

Proje / Faaliyet	2025		2026		2027	
	1.Altı Ay	2.Altı Ay	1.Altı Ay	2.Altı Ay	1.Altı Ay	2.Altı Ay
Kurumsal Eğitim Programlarının Düzenlenmesi						
Yönetim Hizmetleri Faaliyetleri						
Bilgi ve İletişim Teknolojileri Faaliyetleri						
Hukuk Müşavirliği Faaliyetleri						

c. Yönetim ve Koordinasyon Düzenlemeleri

Kurumsal Gelişim faaliyetlerinin uygulama sürecindeki kurumlar arası ve Ajans içi koordinasyonunun sağlanmasından Yönetim Hizmetleri Birimi (YHB) sorumludur. YHB, faaliyetler kapsamında gerektiğinde diğer birimlerden destek alacaktır. Birimler kurumsal gelişim faaliyetleri kapsamındaki görüş, öneri ve taleplerini Genel Sekreterin bilgisi dâhilinde Yönetim Hizmetleri Birimine ileteceklerdir. Genel Sekreter gerektiğinde kurumsal anlamdaki ihtiyaçların belirlenmesine yönelik birimler arası toplantı yapabilir ve/veya çalışma grupları oluşturabilir.

d. İzleme ve Değerlendirme

Kurumsal Gelişim faaliyetleri kapsamında yer alan bileşenlere ilişkin ilerlemeler, Ajans Genel Sekreterinin ve birim başkanlarının da katılımı ile altı ayda bir gerçekleştirilen toplantılarda ele alınır. Ajans kendi içinde faaliyet ve süreçleri takip etmek için çalışma grupları oluşturabilir. Ajans tarafından yürütülecek faaliyetlerin çıktılarının izleme ve değerlendirmesi, faaliyetin türüne göre ilgili birim tarafından gerçekleştirilir. Bu izleme ve değerlendirmelere ilişkin bilgilendirme ve paylaşımlar Ajans içi koordinasyon toplantılarında yapılır. Kurumsal gelişim faaliyetlerine ilişkin raporlama Ajans Ara Faaliyet Raporu ile Ajans Yıllık Faaliyet Raporu kapsamında YHB tarafından yapılır. Kurumsal Gelişim kapsamında belirlenen faaliyetlere ilişkin 2025 yılı bütçe bilgileri Tablo 3.3'te yer almaktadır:

Tablo: 3.3 Bütçe Bilgileri

Faaliyet Türü	Faaliyet Adı	Sorumlu Birim	Süre	Tahmini Maliyet (TL)
İnsan Kaynakları Faaliyetleri	Personel Ücretleri	YHB	01.01.2025-31.12.2025	48.611.780,00
	İhbar ve Kıdem Tazminatları			2.000.000,00
	Sosyal Haklar			32.567.930,00
	Fazla Mesailer			350.400,00
	Ödül ve İkramiyeler			13.773.340,00
	Diğer Ödemeler			265.200,00
	İşsizlik Sigortası Fonuna Ödemeler			1.911.373,00
	Sosyal Güvenlik Kurumuna Ödemeler			19.830.495,00
Genel Yönetim Faaliyetleri	Tüketime Yönelik Mal ve Malzeme Alımları			3.500.000,00
	Yolluklar			750.000,00
	Görev Giderleri			350.000,00
	Hizmet Alımları			4.850.000,00
	Temsil ve Tanıtma Giderleri			300.000,00
	Menkul Mal, Gayri maddi Hak Alım, Bakım ve Onarım Giderleri			8.500.000,00
	Gayrimenkul Mal Bakım ve Onarım Giderleri			7.600.000,00
Yedek Ödenek	6.580.839,76			
Toplam				151.741.357,76

4. YEREL KALKINMA FIRSATLARI

Yerel Kalkınma Fırsatları kapsamında yapılacak çalışmalar, sonuç odaklı programlar çerçevesinde yer almayan proje ve faaliyetlerin bölgenin kalkınma öncelikleri çerçevesinde bütüncül şekilde değerlendirilerek gerçekleştirilmesini amaçlamaktadır. Ajansımız tarafından oluşturulan üç sonuç odaklı program çerçevesinde konu ve içerikleri itibarıyla değerlendirilmesi mümkün olmayan ve yıl içerisinde üzerinde çalışılması gereken konular bu kapsamda ele alınmıştır. Yerel Kalkınma Fırsatları kapsamında 2025 yılında gerçekleştirilmesi öngörülen çalışmalar, sonuç odaklı programlardan farklı olarak faaliyet başlıklarında detaylandırılmaktadır.

Program Değerlendirme ve Etki Analizi Çalışmasının Tamamlanması

a. Amaç: Çukurova Kalkınma Ajansı tarafından 2018 ile 2021 yılları arasında yürütülmüş olan mali destek programlarının program değerlendirme ve etki analizi çalışmalarının 2025 yılı içerisinde tamamlanması amaçlanmaktadır.

b. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi: Kalkınma Ajansları Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmeliği çerçevesinde program sonrası değerlendirme çalışmaları, Bakanlıkça belirlenecek usul ve esaslara göre program kapanış raporunun hazırlandığı tarihten itibaren en geç üç yıl içerisinde ajans tarafından yapılır ve sonuçları kamuoyuyla paylaşılır. Ayrıca Bakanlık veya ajans kendi ihtiyaçları doğrultusunda etki analizi çalışmaları da yürütebilir.

c. Sonuç ve Çıktı Hedefleri: Ajans kendi personeli eliyle 2018 ile 2021 yılları arasında yürütülen Turizmin Geliştirilmesi Küçük Ölçekli Altyapı, Üretime Yönelik Küçük Ölçekli Altyapı, Kırılgan Grupların Güçlendirilmesi Küçük Ölçekli Altyapı, Turizmde Destinasyon Yönetimi Küçük Ölçekli Altyapı ve Yenilik ve Verimlilik Küçük Ölçekli Altyapı mali destek programları değerlendirme ve etki analizi çalışmasını yaparak analiz raporunu hazırlayacaktır.

d. Diğer Ajans/Kurum Faaliyetleriyle Koordinasyon: Çalışma kapsamında mali destek programları çerçevesinde destek alan kurum ve kuruluşlarla bir anket çalışması gerçekleştirilecek ve desteklerin sağlamış olduğu etkinin değerlendirmesine yönelik veriler toplanacaktır.

e. İzleme ve Değerlendirme: Ajans içerisinde çalışmayı tamamlamak üzere üç kişilik bir ekip oluşturulmuş olup, izleme ve değerlendirme süreci bu ekip tarafından gerçekleştirilecektir.

Anadoludakiler Platformunun İçeriğinin Zenginleştirilmesi

a. Amaç: Adana ve Mersin illerinin yöresel ürünler envanterinin çıkarılması, çıkarılan ürünlerin fotoğrafları ile birlikte Anadoludakiler Platformuna işlenmesi amaçlanmaktadır.

b. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi: Anadoludakiler Platformu, ülke topraklarının zenginliğini dijital platformda paylaşarak yerel üreticilerin desteklenmesini, geleneksel kültürün yaşatılmasını ve yerel potansiyellerin keşfedilmesini amaçlamaktadır. Bakanlık koordinasyonunda yürütülen çalışma ile bereket, birikim ve beceri başlıklarında yöresel ürünlerin tanıtımı gerçekleştirilmektedir.

c. Sonuç ve Çıktı Hedefleri: Adana İl Tarım ve Orman İl Müdürlüğü tarafından 2024 yılında yürütülen Teknik Destek Projesi ile Adana'nın yöresel ürünler envanteri hazırlanmıştır. Mersin'de somut olmayan kültürel miras ile yöresel ürün ve zanaat envanterinin de tamamlanmasıyla Platformda yer alan ürün sayısı 50'ye ulaştırılacak ve içerikler zenginleştirilecektir.

d. Diğer Ajans/Kurum Faaliyetleriyle Koordinasyon: Çalışmalar kapsamında İl Tarım ve Orman Müdürlükleri ile işbirliğine gidilmektedir.

e. İzleme ve Değerlendirme: Platform içeriklerinin zenginleştirilmesi yatırım destek ofisleri, teknik destek sürecinin yürütülmesi ise Program Yönetim Birimi tarafından gerçekleştirilmektedir.

Silifke Alt-Bölgesi Stratejik Planlama Çalışmasının Gerçekleştirilmesi

a. Amaç: Mersin'in Silifke ilçesini merkeze alan bir alt-bölge stratejik planlama çalışmasının yapılması, bölgenin sahip olduğu doğal, kültürel, ekonomik ve sosyal potansiyeli ile birlikte devam eden büyük ölçekli projelerin birlikte değerlendirilerek politika önerileri geliştirilmesi amaçlanmaktadır.

b. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi: Mersin'in Silifke ilçesi, hem tarımsal faaliyetlerin yoğun olduğu hem de sanayinin gelişmekte olduğu bir cazibe merkezidir. Son yıllarda yapılan nükleer santral ve benzeri büyük ölçekli yatırımlar, ilçeye ekonomik canlılığın yanı sıra Rusların çoğunlukta olduğu nüfus yoğunluğunu da beraberinde getirmiştir. Devam eden Rusya-Ukrayna savaşı nedeniyle ülkemize sığınmış olan Ukraynalıların da bölgeye geldikleri tespit edilmiştir. Bölge 6 Şubat 2023 tarihinde gerçekleşen Kahramanmaraş merkezli depremler sonrasında Hatay başta olmak üzere deprem illerinden de göç almıştır. Artan nüfus nedeniyle Silifke ve Erdemli gibi ilçelerde hızlı kentleşme gözlenmektedir. Öte yandan hali hazırda tarıma dayalı ekonominin ağırlıklı olduğu Silifke'de, Taşucu Limanı ve serbest bölge projeleriyle birlikte tarıma dayalı sanayi ile ticaret ve lojistik sektörlerinin de gelişeceği değerlendirilmektedir.

c. Sonuç ve Çıktı Hedefleri: Mersin'in Silifke alt-bölgesine ilişkin bir stratejik planlama çalışmasının tamamlanması hedeflenmektedir. Çalışma temel olarak Ajans personeline gerçekleştirilse de özellikle haritalama ve görselleştirme konusunda kısmi hizmet alımı yapılması öngörülmektedir.

d. Diğer Ajans/Kurum Faaliyetleriyle Koordinasyon: Çalışma, Mersin Valiliği, Mersin Büyükşehir Belediyesi, Silifke Kaymakamlığı, Silifke Belediyesi, Mersin Ticaret ve Sanayi Odası, Mersin Deniz Ticaret Odası, Silifke Ticaret ve Sanayi Odası, Mersin Serbest Bölge, ODTÜ Deniz Bilimleri Enstitüsü ve Mersin Üniversitesi ile işbirliği içerisinde gerçekleştirilecektir.

e. İzleme ve Değerlendirme: Çalışma, Planlama, Programlama ve Koordinasyon Birimi koordinasyonunda gerçekleştirilecektir.

TGA ve İl Kültür ve Turizm Müdürlükleri ile İş Birliği Faaliyetlerinin Gerçekleştirilmesi

a. Amaç: Tanıtma Genel Müdürlüğü ile Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı (TGA) iş birliğinde yürütülen çalışmalar çerçevesinde il kurul toplantıları yapılmaktadır. Ajansımızın aktif biçimde katılım sağladığı bu çalışmalar, illerin tanıtım faaliyetlerinin bütüncül biçimde yürütülmesini amaçlamaktadır.

b. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi: Türkiye’de turizmin 81 ile yayılması ve 12 ay boyunca turist çekilebilmesi, destinasyonların ulusal ve uluslararası alanda daha etkin tanıtımının yapılması amacıyla oluşturulan İl Tanıtım ve Geliştirme Programı (İTGP) çalışmalarına Ajansımız katılım göstermektedir.

c. Sonuç ve Çıktı Hedefleri: 2025 yılı boyunca Adana ve Mersin illerinde toplam 8 toplantıya katılım sağlanacaktır.

d. Diğer Ajans/Kurum Faaliyetleriyle Koordinasyon: Faaliyetler her iki ilde Kültür ve Turizm İl Müdürlükleri koordinasyonunda gerçekleştirilmektedir.

e. İzleme ve Değerlendirme: Çalışma, Adana’da Planlama, Programlama ve Koordinasyon Biriminin, Mersin’de ise Mersin Yatırım Destek Ofisinin koordinasyonunda gerçekleştirilmektedir.

Adana Film Sektörünün Güçlendirilmesine Yönelik Faaliyetler Yürütülmesi

a. Amaç: 2024 yılında Adana’da gerçekleştirilen Sinema Sektörü Çalıştayı sonunda elde edilen veriler ışığında, film sektörü ekosisteminin güçlendirilmesi ve bu alanda faaliyet gösteren girişimcilerin desteklenmesi amaçlanmaktadır.

b. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi: Adana, Türkiye’nin sinema endüstrisinde tarihsel bir rol oynayarak kültürel mirası ve doğal güzellikleriyle birçok başarılı yapımın çekildiği bir merkez olmuştur. Sinema ve dizi yapımlarıyla bölge hem yerel hem de uluslararası alanda geniş bir izleyici kitlesine hitap etmektedir. Bu yapımlar, Adana'nın ekonomik ve kültürel hayatına büyük katkılar sağlamaktadır. Bölgedeki eğitim kurumları, film festivalleri ve gelişen insan kaynağı ile Adana, sinema endüstrisinde daha da güçlü bir yer edinme potansiyeline sahiptir. Konuyla ilgili 2024 yılında sektör temsilcilerinin katılımıyla bir çalıştay düzenlenmiştir.

c. Sonuç ve Çıktı Hedefleri: Dijital bir kütüphane ve “pitching” platformunun kurulması planlanmaktadır. Dijital kütüphane ile bölgenin sinema ve dizi sektöründeki varlıklarının arşivlenmesi amaçlanmaktadır. Pitching platformu ise yapımcıların projelerini sektördeki yatırımcılara, dağıtımçılara ve yayıncılara sunabilecekleri bir alan yaratacaktır. Faaliyet kapsamında Adana ve çevresinde film ve dizi çekimi için uygun olan mekânlar fotoğraflanacak ve detaylı içerikler hazırlanacaktır. Adana’daki aktörler, figüranlar, ışık teknisyenleri, kameramanlar gibi film yapım sürecine dâhil olabilecek kişilerin veri tabanı oluşturulacaktır. Adana’da daha önce çekilmiş filmler ve belgeseller arşivlenerek erişilebilir hale getirilecektir. Dijital kütüphane, ekosistemin güçlendirilmesine katkı sağlayacak, aynı zamanda araştırmacılar için önemli bir kaynak sunacaktır. Faaliyet kapsamında ayrıca senaryo yazma eğitimleri verilecek, yapımcıların projelerini sunacakları ve senaryolarının sektör uzmanları tarafından değerlendirileceği oturumlar düzenlenecektir. Senaryoların dağıtımçı kanalların ilgisini çekebilmesi için

atölye ve mentörlük çalışmaları yürütülecektir. Yerel/uluslararası film yatırımcıları ve dağıtım kanalları ile yapımcıların bir araya geleceği “networking” etkinlikleri ve buluşmalar organize edilecek, Ödüllü pitching yarışmaları düzenlenecektir.

d. Diğer Ajans/Kurum Faaliyetleriyle Koordinasyon: Adana’da film sektörünün güçlendirilmesine yönelik faaliyetler kapsamında Çukurova Üniversitesi ve Adana Amatör Fotoğrafçılar Derneği ile işbirliği yapılmaktadır.

e. İzleme ve Değerlendirme: Faaliyetler, Adana Yatırım Destek Ofisinin koordinasyonunda gerçekleştirilmektedir.

Mesleki Eğitim Alanında İşbirliği Çalışmasının Gerçekleştirilmesi

a. Amaç: Geleceğin Türkiye’sinin inşa edilmesi için gençlerin nitelikli mesleki eğitime yönlendirilerek meslek lisesi öğrencilerinin sanayinin ihtiyaçlarına cevap verecek nitelikte ve donanımda yetiştirilmesi amaçlanmaktadır.

b. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi: İstanbul Sanayi Odası, 2019 yılından bu yana Milli Eğitim Bakanlığı işbirliğiyle Mesleki Eğitim İşbirliği Projesini uygulamaktadır. Proje kapsamında yapılan çalışmalar ile; mesleki eğitimdeki öğrencilerin kapsayıcı ve yenilikçi bir öğrenme ortamı içerisinde, eğitim aldıkları teknik alanlara ilişkin bütünsel bakış açısı kazanmaları hedeflenmiştir. Kurulan okul-sanayi işbirlikleriyle; proje kapsamındaki okullarda eğitimin kalitesinin arttığı ve istihdam oranlarının yükseldiği görülmüştür.

c. Sonuç ve Çıktı Hedefleri: İstanbul örneğinden hareketle, Adana ve Mersin’deki sanayi ve ticaret odaları ve il milli eğitim müdürlükleri işbirliğinde mesleki eğitim alanında bir işbirliği çalışmasının gerçekleştirilmesi hedeflenmektedir.

d. Diğer Ajans/Kurum Faaliyetleriyle Koordinasyon: Çalışma kapsamında kurumlar arası mesleki eğitim işbirliği protokolü hazırlanacaktır.

e. İzleme ve Değerlendirme: Çalışmalar, yatırım destek ofisleri koordinasyonunda yürütülecektir.

Kalkınma Ajansları İş Birliğinde Antalya-Gaziantep Hattında İnanç Turizmi Rotalarının Oluşturulması

a. Amaç: Farklı Düzey-2 bölgelerindeki inanç turizmi değerleri bütüncül şekilde ele alınarak kalkınma ajansları iş birliğinde turizm rotalarının oluşturulması ve inanç turizmi kapsamında ziyaretçi sayısının artırılması amaçlanmaktadır.

b. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi: Akdeniz Bölgesi birçok kadim şehri ile Hristiyanlık, Müslümanlık ve Musevilik için önemli yapılara ev sahipliği yapmaktadır. Bunlar arasında UNESCO

Dünya Miras Geçici Listesi'nde yer alan St. Paul Kilisesi (Tarsus) Hristiyanlık için kutsal yerler arasında yer almaktadır. Bununla birlikte bölgede başta St. Pierre Kilisesi (Hatay), St. Nicholas Kilisesi (Antalya), Habib-i Neccar Camii (Hatay), Aya Thekla Kilisesi (Mersin), Ulu Cami (Adana), Rumkale (Gaziantep) gibi birçok inanç turizmi varlığı bulunmaktadır. Bu doğrultuda farklı bölgelerdeki inanç turizmi varlıklarının bütüncül şekilde ele alınması ve katma değer yaratacak şekilde değerlendirilmesi gerekmektedir.

c. Sonuç ve Çıktı Hedefleri: Turizm rotalarının oluşturulması amacıyla strateji geliştirme, projelendirme, rota oluşturma ve tanıtım çalışmaları yapılacaktır.

d. Diğer Ajans/Kurum Faaliyetleriyle Koordinasyon: Çalışmalar, Batı Akdeniz, Çukurova, Doğu Akdeniz ve İpekyolu Kalkınma Ajansları iş birliğinde gerçekleştirilecektir.

e. İzleme ve Değerlendirme: Çalışmalar, Planlama, Programlama ve Koordinasyon Birimi koordinasyonunda yürütülecektir.

Siber Vatan Programı Kapsamında Eğitimlerin Düzenlenmesi

a. Amaç: Bölgemizin siber güvenlik uzmanı ihtiyacının karşılanması amacıyla üniversitelerde öğrenim gören öğrencilerin farkındalıklarının artırılması, potansiyel yeteneklerin tespit edilip eğitim ve yetenek geliştirme faaliyetlerinin uygulanmasıyla dijital ve siber güvenlik teknolojileri alanında öğrencilerin kariyer planlamalarına katkıda bulunulması ve siber güvenlik alanında genç girişimciliğinin teşvik edilmesi amaçlanmaktadır.

b. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi: Tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de bilgi ve iletişim sistemlerinin kullanımı hızla yaygınlaşmış ve hayatımızın hemen hemen her alanında bu sistemler önemli bir rol oynamaya başlamıştır. Artan bilgi ve iletişim sistemleri kullanımına bağlı olarak dünyada 3 milyon, ülkemizde ise en az 50 bin siber güvenlik uzmanına ihtiyaç duyulduğu ifade edilmektedir. Bu rakamlar küresel ve ulusal düzeyde siber güvenlik uzmanı yetiştirme ihtiyacını ortaya koymaktadır. Mezkûr sebepler doğrultusunda Kalkınma Ajansları tarafından ülkemizin siber güvenlik uzmanı ihtiyacının karşılanması amacıyla "Kalkınma Ajansları Siber Vatan Programı" geliştirilmiştir. Program, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ile Savunma Sanayii Başkanlığı iş birliğinde Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü koordinasyonunda Kalkınma Ajansları, Türkiye Siber Güvenlik Kümelenmesi ve üniversiteler tarafından uygulanmaktadır.

c. Sonuç ve Çıktı Hedefleri: Kalkınma Ajansları Siber Vatan Programı kapsamında iki eğitimin düzenlenmesi öngörülmektedir.

d. Diğer Ajans/Kurum Faaliyetleriyle Koordinasyon: Eğitimlerin Kalkınma Ajansları Siber Vatan Programı kapsamında Çukurova ve Tarsus Üniversiteleri ile imzalanacak protokoller çerçevesinde düzenlenmesi planlanmaktadır.

e. İzleme ve Değerlendirme: Çalışmalar, Adana ve Mersin Yatırım Destek Ofisleri koordinasyonunda yürütülecektir.

Kadın Girişimciler ve Kadınlar İçin Canva İle Tasarım Yapma ve Lojistik Eğitim Programlarının Gerçekleştirilmesi

a. Amaç: Kadın Girişimciliği/Kadın İstihdamı teması çerçevesinde Ajansımız eldeki kaynakları etkin biçimde kullanarak kadın girişimciliği ile kadın istihdamına yönelik iş birliği faaliyetleri yürüterek ihtiyaç alanlarında eğitim programları düzenlemeyi amaçlamaktadır.

b. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi: Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü koordinasyonunda tüm bölgeler için önem arz eden bir konuda yerel ve ulusal farkındalık oluşturulması amacıyla 2019 yılından beri yıllık veya iki yıllık bir tema belirlenmekte ve bu tema doğrultusunda kalkınma ajansları aracılığıyla sorunlara yerel müdahalelerle çözümler getirilmesi hedeflenmektedir. Bu doğrultuda Genel Müdürlüğümüz ve kalkınma ajanslarının istişareleri sonucunda 2024-2025 yılları teması olarak “Kadın Girişimciliği/Kadın İstihdamı” konusu belirlenmiştir.

c. Sonuç ve Çıktı Hedefleri: Günümüzde dijitalleşmenin etkisi ve içerik üretmenin önem kazanmasıyla birlikte ihtiyaç haline dönüşen tasarım yapma becerisinin geliştirilmesi amacıyla kadın girişimciler için “Canva” kullanımı eğitimi verilecektir. Diğer yandan, lojistik sektörü, hızla büyüyen yapısı ve artan iş gücü talebiyle önemli bir istihdam açığı barındırmaktadır. Bu faaliyet ile kadınların bilgi birikimlerinin artırılması ve iş hayatına dâhil edilmeleri hedeflenmektedir. Bölgedeki paydaşlar ile görüşmeler yapılmış ve bazı çeşitli konular belirlenmiştir. Faaliyet kapsamında kadınlara forklift operatörlüğü, belediye otobüsü şoförlüğü ve akaryakıt ikmali gibi alanlarda eğitimler verilecek, eğitimlerin ardından kamu ve özel sektör paydaşlarıyla iş birliği içinde istihdam olanakları sağlanacaktır.

d. Diğer Ajans/Kurum Faaliyetleriyle Koordinasyon: Çalışmaların üniversiteler, sanayi ve ticaret odaları ve organize sanayi bölgeleri ile işbirliğinde gerçekleştirilmesi öngörülmektedir.

e. İzleme ve Değerlendirme: Eğitim programları, Adana ve Mersin Yatırım Destek Ofisleri ile Planlama, Programlama ve Koordinasyon ve Program Yönetim Birimleri koordinasyonunda yürütülecektir.

Kalkınma Seminerleri Programının Yürütülmesi

a. Amaç: Ajansımız bölge kalkınması açısından önemli görülen konu başlıklarında, konunun uzmanı kişi ve kurumların katılım sağlayacağı bir dizi kalkınma semineri ile bilgi paylaşımı yapmayı amaçlamaktadır.

b. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi: Küresel ve bölgesel düzeyde son dönemde yaşanan jeopolitik gerilimler ve ekonomik dalgalanmalar, tedarik zincirlerinde meydana gelen kırılmalar, iklim değişikliği, Covid-19 salgını, afetler ile su, gıda ve enerji krizleri ülkemizin de kalkınma sürecini ve toplumsal refahını çeşitli açılardan etkileyerek yeni risk ve belirsizlikleri beraberinde getirmekte ve özellikle kalkınma bağlamında değişen koşullara uyum sağlayan dinamik ve esnek yaklaşımlara ihtiyaç duyulmaktadır. Bu süreç aynı zamanda, enerji koridorları ile önemli yolların kavşağındaki stratejik konumu, doğal kaynakları ve genç nüfusu başta olmak üzere zengin kaynaklara sahip Çukurova Bölgesi'nin, potansiyelini daha etkin kullanabileceği önemli fırsatlar sunmaktadır. Bu fırsat ve aşılması gereken sorun alanlarının geniş katılımlı seminer programlarında ele alınarak farklı görüşler çerçevesinde değerlendirilmesi önem arz etmektedir.

c. Sonuç ve Çıktı Hedefleri: "Kadın Girişimciliği/Kadın İstihdamı" teması kapsamında yapay zeka ve teknoloji kullanımı, kadın kooperatiflerinin markalaşması ve ihracat gibi alanlarda üç seminer düzenlenmesi öngörülmektedir. Öte yandan, lobicilik kültürünün geliştiği şehirlerin diğer şehirlerle mukayese edildiğinde birçok alanda olumlu farklar ortaya koyabilen şehirler olarak öne çıktığı görülmektedir. Bu nedenle, şehir lobiciliği konusunun da kalkınma seminerleri programına dâhil edilmesi planlanmıştır. Bu seminer konularına ek olarak ilerleyen süreçte başka farklı seminer konuları belirlenmesi de öngörülmektedir.

d. Diğer Ajans/Kurum Faaliyetleriyle Koordinasyon: Seminerlerin düzenlenmesinde valilikler, üniversiteler ve sanayi ticaret odaları ile işbirliğine gidilecektir.

e. İzleme ve Değerlendirme: Seminer programları, tüm birimlerin katkısı, Adana ve Mersin Yatırım Destek Ofisleri ile Planlama, Programlama ve Koordinasyon ve Program Yönetim Birimleri koordinasyonunda yürütülecektir.

Gönüllülük Çalışmalarının Yaygınlaştırılması

a. Amaç: Sosyal sorunlara çözüm oluşturan ve gönüllülerin ortaya koyduğu projelerin geliştirilmesi ve bu çerçevede gönüllülük çalışmalarının tanıtımının yapılarak yaygınlaştırılması amaçlanmaktadır.

b. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi: 2024 yılında gönüllülük çalışmalarının yaygınlaştırılması için fikir üreten, gönüllülük esasıyla bilgi, tecrübe, zaman veya maddi imkânlarını paylaşan insanları bir araya getiren bir platform oluşturulmuştur. Ajans web sitesinin içerisinde yer alan mikro site ile gönüllü olmak isteyenlerden başvuru alınmıştır. Başvurusu alınan gönüllüler bir günlük oryantasyon programına tabi tutularak, gönüllülük kavramı, temel ilke ve prensipler, takım çalışması, iletişim, proje fikri oluşturma konularında eğitim ve atölyeler gerçekleştirilmiştir.

c. Sonuç ve Çıktı Hedefleri: Özellikle sosyal sorumluluk projeleri yürüten firmalarla irtibata geçilecek, düzenlenecek iki organizasyonla çalışmalara finansal destek sağlayacak firmalar ile gönüllüler bir araya getirilerek projelerin hayata geçirilmesi sağlanacaktır.

d. Diğer Ajans/Kurum Faaliyetleriyle Koordinasyon: Çalışmaların valilikler, üniversiteler, sanayi ve ticaret odaları, organize sanayi bölgeleri ve STK'lar ile işbirliğinde gerçekleştirilmesi öngörülmektedir.

e. İzleme ve Değerlendirme: Çalışmalar, Adana Yatırım Destek Ofisi koordinasyonunda yürütülmektedir.

Festival ve Benzeri Etkinlikler Kapsamında Tanıtım Faaliyetleri Gerçekleştirilmesi

a. Amaç: Adana ve Mersin'de düzenlenen ulusal ve uluslararası etkinlikler kapsamında, bölgeye olan ziyaretçi akını ve turizm ilgisi gözetilerek; blogger, influencer, sosyal medya yazarı ve şeflerin ağırlanması, bölgenin hem yerinde hem de dijital pazarlama yöntemleriyle ulusal ve uluslararası düzeyde tanıtılmasına yönelik faaliyetlerin yürütülmesi amaçlanmaktadır.

b. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi: Adana ve Mersin son dönemde gerçekleştirilen Adana Lezzet Festivali ve Mersin Narenciye Festivali gibi ulusal ve uluslararası etkinliklerle adından sıkça söz ettirmekte ve illerin tanıtımını etkin biçimde yapmaktadır.

c. Sonuç ve Çıktı Hedefleri: Adana ve Mersin illerinde öne çıkan turistik öğeler, düzenlenen etkinliklerde tanıtılarak farkındalık yaratılacak, etkinliklere katılım sağlayan potansiyel ziyaretçilerin "Adana Başka" ve "Eşsiz Mersin" web sitelerine yönlendirilmeleri ile doğru ve güncel bilgilere erişimleri sağlanıp bölgeyi tekrar ziyaret etmeleri teşvik edilecektir.

d. Diğer Ajans/Kurum Faaliyetleriyle Koordinasyon: Çalışmaların valilikler, il kültür ve turizm müdürlükleri, belediyeler, sanayi ve ticaret odaları ve organize sanayi bölgeleri ile işbirliğinde gerçekleştirilmesi öngörülmektedir.

e. İzleme ve Değerlendirme: Çalışmalar, Adana ve Mersin Yatırım Destek Ofisleri koordinasyonunda yürütülmektedir.

Türkiye Dalış Rotalarının Hazırlanması ve Tanıtılması Çalışmaları

a. Amaç: Ege ve Akdeniz kıyılarında yer alan dalış noktalarının incelenerek potansiyellerinin değerlendirilmesi ve bu noktaların oluşturulacak Türkiye Dalış Rotası çerçevesinde yapılandırılması çalışmasına Ajansın katılım sağlaması amaçlanmaktadır.

b. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi: Türkiye'nin eşsiz deniz altı zenginliklerinin ve dalış turizmi potansiyelinin ortaya çıkarılması, Ege ve Akdeniz kıyılarında yer alan dalış noktalarının belirlenmesi, bu potansiyelin turizmde katma değer yaratacak şekilde değerlendirilmesi ve oluşturulacak olan rotanın

ulusal ve uluslararası düzeyde tanıtılarak sürdürülebilir turizmin desteklenmesi için Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü koordinasyonunda Türkiye Dalış Rotası Çalışması 2024 yılında başlatılmıştır.

c. Sonuç ve Çıktı Hedefleri: Yapılan çalışmanın sonuçları, infografikler ve görsel materyaller ile desteklenerek Türkiye Dalış Rotası oluşturulacak, bu rota ulusal ve uluslararası dalış topluluklarına tanıtılacaktır. Rotanın tanıtımı için özel bir web sitesi hazırlanacak, dalış noktaları, rota önerileri, dalış merkezleri ve yerel hizmetler hakkında ayrıntılı bilgiler sunulacaktır.

d. Diğer Ajans/Kurum Faaliyetleriyle Koordinasyon: Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü koordinasyonunda ve Güney Marmara Kalkınma Ajansı öncülüğünde başlatılan bu çalışma, İzmir Kalkınma Ajansı, Güney Ege Kalkınma Ajansı, Batı Akdeniz Kalkınma Ajansı, Çukurova Kalkınma Ajansı ve Doğu Akdeniz Kalkınma Ajansının katılımıyla gerçekleştirilecektir.

e. İzleme ve Değerlendirme: Çalışmalar, Adana ve Mersin Yatırım Destek Ofisleri koordinasyonunda yürütülmektedir.

UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağı Kapsamında Çalışmaların Yürütülmesi

a. Amaç: Adana'nın zengin gastronomi mirası ile özgün mutfak kültürünün uluslararası alanda tanıtılması, yerel değerleri ön plana çıkararak turizmin canlandırılması, sürdürülebilir ekonomik kalkınmanın desteklenmesi ve şehrin markalaşmasına katkı sağlanması amaçlanmaktadır.

b. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi: Adana, önceki yıllarda UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağı'na gastronomi dalında dahil olmak için başvurularda bulunmuş ancak başarılı olamamıştır.

c. Sonuç ve Çıktı Hedefleri: Adana'nın UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağı'na gastronomi dalında dahil edilmesi hedeflenmektedir. Bu süreçte, Ajans, ilgili kamu kurumları, yerel yönetimler, sivil toplum kuruluşları, gastronomi sektörü temsilcileri ve diğer paydaşlar arasında koordinasyon görevini üstlenecektir. Ayrıca, UNESCO başvuru sürecine yönelik gerekli araştırmalar, raporlamalar ve başvuru dokümanlarının hazırlanması Ajansın koordinasyonunda yürütülecektir.

d. Diğer Ajans/Kurum Faaliyetleriyle Koordinasyon: Çalışmaların Adana Valiliği, Adana Büyükşehir Belediyesi, İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, Adana Sanayi Odası ve Adana Ticaret Odası işbirliğinde gerçekleştirilmesi öngörülmektedir.

e. İzleme ve Değerlendirme: Çalışmalar, Adana Yatırım Destek Ofisi koordinasyonunda yürütülecektir.

Teknik Destek Programı

a. Amaç: Bölgedeki yerel aktörlerin bölgesel kalkınma açısından önem arz eden, ancak kurumsal kapasite eksikliği nedeniyle hazırlık ve uygulama aşamalarında sıkıntı ile karşılaşan

çalışmalarına, eğitim ve danışmanlık hizmeti verilmesi, program ve proje hazırlanmasına katkı sağlanması, geçici uzman personel görevlendirilmesi yoluyla destek sağlanması amaçlanmaktadır.

b. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi: Teknik Destek Programı, bölgede her yıl düzenli biçimde uygulanmakta olup, yıl boyu açık olan bir başvuru süreci bulunmaktadır.

c. Sonuç ve Çıktı Hedefleri: Ajansın 2025 yılı Teknik Destek Programı için ayırdığı toplam kaynak 5.000.000,00 TL'dir. Bunun yanında, 2024 Yılı Teknik Destek Programı kapsamında destek sağlanan ve uygulama süreci 2025 yılının ilk yarısında tamamlanacak olan proje ödemeleri için 3.800.000,00 TL ödenek ayrılmaktadır. 2025 Yılı Teknik Destek Programı kapsamında toplam 50 projenin desteklenmesi hedeflenmektedir.

d. Diğer Ajans/Kurum Faaliyetleriyle Koordinasyon: Programın Ajans Yönetim Kurulu'nda görüşülerek ilanı sonrasında kamu kurum ve kuruluşları başta olmak üzere yerel paydaşlardan gelen projelerin desteklenmesi öngörülmektedir.

e. İzleme ve Değerlendirme: Teknik Destek Programı, Program Yönetim Birimi koordinasyonunda yürütülecektir.

Fizibilite Desteği

a. Amaç: Fizibilite Desteği ile Ajans, bölgenin kalkınması ve rekabet gücü açısından önemli fırsatlardan yararlanılmasına, bölge ekonomisine yönelik tehdit ve risklerin önlenmesine, bölgenin yenilik, verimlilik ve dijital dönüşüm kapasitesinin geliştirilmesine yönelik projeler başta olmak üzere fizibilite çalışmalarına doğrudan mali destek vermeyi amaçlamaktadır.

b. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi: Fizibilite Desteği Programı, bölgede her yıl düzenli biçimde uygulanmakta olup, yıl boyu açık olan bir başvuru süreci bulunmaktadır. Fizibilite desteğinden, yerel yönetimler, üniversiteler, diğer kamu kurum ve kuruluşları, kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşları, sivil toplum kuruluşları, organize sanayi bölgeleri, küçük sanayi siteleri, teknoparklar, teknoloji geliştirme bölgeleri, endüstri bölgeleri, iş geliştirme merkezleri gibi kurum ve kuruluşlar, birlikler ve kooperatifler yararlanabilmektedir.

c. Sonuç ve Çıktı Hedefleri: 2025 yılı fizibilite destekleri için 5.000.000,00 TL ödenek ayrılmıştır. Diğer yandan, 2023 ve 2024 Yılı Fizibilite Desteği Programları kapsamında devam eden projelerin nihai ödemeleri için ayrılan 3.597.500,00 TL de 2025 yılında kullanılacaktır. 2025 Yılı Fizibilite Desteği Programı kapsamında 8 projenin desteklenmesi hedeflenmektedir.

d. Diğer Ajans/Kurum Faaliyetleriyle Koordinasyon: Programın Ajans Yönetim Kurulu'nda görüşülerek ilanı sonrasında kamu kurum ve kuruluşları başta olmak üzere yerel paydaşlardan gelen fizibilite desteği projelerinin desteklenmesi öngörülmektedir.

e. İzleme ve Değerlendirme: Program kapsamında proje değerlendirme sürecini Program Yönetim Birimi, proje izleme sürecini ise İzleme, Değerlendirme ve Analiz Birimi yürütmektedir.

Kitle Fonlama Desteği

a. Amaç: Kitle fonlama; bir girişim, proje ya da ürünün hayata geçmesi için gerekli fonun, dijital platformlarda yapılan tanıtım aracılığıyla temin edilmesini amaçlamaktadır.

b. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi: Kitle fonlaması, genç işletmelerin ve yeni girişimcilerin finansman temini konusunda yaşadıkları sorunlara alternatif ve modern bir finansal kaynak yöntemi olarak ortaya çıkmıştır. Yeni kurulan ve küçük işletmelerin sermaye ve teminat bulmakta yaşadığı zorluklar, toplumdaki yardımlaşma bilinci ve isteği ile internet üzerinden kitlelere erişimin daha kolay olması gibi motivasyonlarla kitle fonlaması sıklıkla uygulanan bir yöntem haline gelmiştir. Kitle fonlaması genellikle internet platformlarının girişimci ve fon sağlayıcı arasında aracı olduğu bir yapı olup, bu sürecin işleyişini internet platformları, girişimci ve fon sağlayıcı arasındaki ilişkiler oluşturmaktadır.

c. Sonuç ve Çıktı Hedefleri: Kitle Fonlama Desteği için ayrılan toplam bütçe 5.000.000,00 TL'dir.

d. Diğer Ajans/Kurum Faaliyetleriyle Koordinasyon: Ajansımız Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından hazırlanmakta olan ulusal program ile bütünleşik biçimde bölgede kitle fonlama desteğini 2025 yılında hayata geçirmeyi planlamaktadır.

e. İzleme ve Değerlendirme: Program kapsamında ilan ve uygulama sürecini Program Yönetim Birimi, proje izleme sürecini ise İzleme, Değerlendirme ve Analiz Birimi yürütecektir.

KKTC Kısmi Hibe Programları Teknik Destek Faaliyetleri

a. Amaç: Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü koordinasyonunda, KKTC Başbakanlığı ve Lefkoşa Büyükelçiliği iş birliğiyle KKTC'de destek programlarının yürütülmesi ve başarılı projelere finansman sağlanması amaçlanmaktadır.

b. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi: Türkiye Cumhuriyeti ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti arasında 2010 yılında imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti tarafından KKTC'de Kısmi Hibe Destek Yardım Projelerinin Desteklenmesine İlişkin İşbirliği Protokolü" çerçevesinde KKTC Başbakanlığı ve Lefkoşa Büyükelçiliği iş birliğiyle KKTC'de destek programları yürütülmekte ve uygun projelere finansman sağlanmaktadır. Çukurova Kalkınma Ajansı, bu protokol kapsamında KKTC'de ilgili bakanlıklar tarafından yürütülen mali destek programları ile ilgili süreçlerde teknik yardım ve gözetim konularında görevlendirilmiştir. Ajans, 2011 yılından itibaren KKTC Başbakanlığı ve Lefkoşa Büyükelçiliği iş birliğiyle tarım, sanayi ve turizm sektörlerinde kaynakların daha etkin kullanımına yönelik Ajansın teknik yardım

ve gözetiminde 27 mali destek programı yürütülmüştür. Bu mali destek programlara tahsis edilen 1,14 milyar TL (2024 yılı fiyatlarıyla) kaynak ile 556 projeye program yönetim, izleme ve değerlendirme desteği sağlanmıştır. Diğer yandan, Çukurova Kalkınma Ajansı KKTC'ye ilişkin mevcut durum değerlendirme çalışması yapmış ve bir GZFT analizi gerçekleştirmiştir. Ajans, tarım sektöründe yapılan ihtiyaç analizi çalışmaları kapsamında planlama ve saha çalışmalarına fiili olarak katılım sağlamıştır. Ayrıca, Türkiye ile KKTC kurumları arasında düzenlenen toplantılara düzenli katılım sağlayan Ajans, kendi görev ve sorumluluk alanındaki konularda katkı sunmuştur.

c. Sonuç ve Çıktı Hedefleri: Ajans, tarım, turizm ve sanayi alanlarında program tasarımı ve rehberlerin oluşturulması, proje döngüsü yönetimi ve izleme ve değerlendirme eğitimlerinin verilmesi, bağımsız değerlendiricilerin seçilmesi ve bağımsız değerlendirme süreçlerinin yürütülmesi, bütçe revizyonlarının yapılması, sözleşmesi imzalanan projelerin izleme ziyaretlerinin gerçekleştirilmesi ve ödeme uygunluk yazılarının yazılması konularında 2025 yılında da faaliyet gösterecektir.

d. Diğer Ajans/Kurum Faaliyetleriyle Koordinasyon: Ajansımız, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü koordinasyonunda KKTC'deki faaliyetlerini yürütmektedir.

e. İzleme ve Değerlendirme: Programların ilanı ile proje değerlendirme sürecini Program Yönetim Birimi, projelerin izleme sürecini ise İzleme, Değerlendirme ve Analiz Birimi yürütmektedir.

“Türkiye’deki Mülteciler ve Ev Sahibi Topluluklar Arasında Sosyal Girişimcilik, Güçlendirme ve Uyum (SEECO) Projesi”

a. Amaç: Proje, Türkiye'nin hedef bölgelerinde mülteciler ve ev sahibi topluluklar için kadın ve gençlerin geçim durumlarını iyileştirmeyi ve sosyal uyumlarına katkıda bulunmayı amaçlamaktadır.

b. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi: Avrupa Birliği FRIT II Mali Yardım Fonu çerçevesinde, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ve Dünya Bankası Türkiye yürütücülüğünde, Çukurova, Doğu Akdeniz, İpekyolu, Karacadağ ve Dicle Kalkınma Ajansının yerel ortaklığında yürütülen projenin birinci bileşeninde topluluk uygulama partnerleri ile iş birliği içerisinde kadınlara ve gençlere yönelik inkübasyon ve hızlandırma programları uygulanmakta ve girişimci adaylarına teknik destek ve mali destek sağlanmaktadır. İkinci bileşende ise valilikler ve belediyeler tarafından geliştirilecek projeler ile geçim kaynaklarıyla ilgili tesislerin kurulması desteklenmektedir. Bu iki bileşen için proje süresince Çukurova Bölgesi'ne ayrılan bütçe toplam 5.900.000,00 Euro'dur. Ayrıca, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından yönetilen üçüncü bileşen kapsamında gerçekleştirilen kapasite güçlendirme faaliyetlerine Ajansımız katılım sağlamaktadır.

c. Sonuç ve Çıktı Hedefleri: SEECO'nun 1B Bileşeni kapsamında 4.005 genç ve kadın girişimci başvurusu alınmıştır. Girişimcilik eğitimlerine katılan kişi sayısı toplamda 1.172 olmuştur. Bunun 774'ü

kuluçka, 398'i hızlandırma eğitimine katılan kişidir. Koçluk sürecine katılan kişi sayısı toplamda 342 olmuştur. Bunun 239'u kuluçka, 103'ü hızlandırma katılımıdır. Bu bileşen çerçevesinde toplam 300 girişimciye 2,8 milyon Euro mali destek sağlanması öngörülmektedir. SEECO 2B Bileşeni kapsamında 14 projeye 2,1 milyon Euro destek sağlanmıştır. 3 proje tamamlanmış olup, 11 projenin uygulama süreci devam etmektedir. İkinci bileşen olan "Sosyal Girişimcilik ve Geçim Kaynağı Tesislerinin Kurulması" bileşeni kapsamında Adana'da Seyhan Belediyesi tarafından "SEYTIM Girişimcilik Merkezi", Mersin Büyükşehir Belediyesi tarafından "Halkkent Sosyal Girişimcilik Merkezi" ve Tarsus Belediyesi ile Tarsus Ticaret Odası tarafından "Tarsus Gastronomi Merkezi" projeleri tamamlanmıştır. SEECO Projesi kapsamında desteklenen projelerin tamamının 2025 yılı sonunda tamamlanması öngörülmektedir.

d. Diğer Ajans/Kurum Faaliyetleriyle Koordinasyon: SEECO projesi kapsamındaki tüm proje ve faaliyetler Ajans içerisinde oluşturulan bir çalışma grubu ve proje kapsamında yer alan Topluluk Uygulama Ortakları (CIP) tarafından yürütülmektedir. Ayrıca Ankara'da Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü koordinasyonu altında yer alan Proje Uygulama Birimi (PIU) de tüm süreci koordine etmektedir.

e. İzleme ve Değerlendirme: SEECO projesi kapsamındaki tüm proje ve faaliyetler Ajans içerisinde farklı birimlerden uzman ve destek personelin katılımıyla oluşturulan bir çalışma grubu tarafından yürütülmekte ve izlenmektedir.

"Sürdürülebilir Sosyo-Ekonomik Uyum İçin Girişimcilik Kapasitesinin Geliştirilmesi (ENHANCER) Projesi"

a. Amaç: Proje, geçici koruma kapsamındaki Suriyelilerin girişimcilik ve geçim olanaklarını iyileştirerek ev sahibi topluluklarla karşılıklı uyumunu sağlamaya katkıda bulunmayı amaçlamaktadır.

b. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi: Avrupa Birliği FRIT II Mali Yardım Fonu çerçevesinde, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ve Uluslararası Göç Politikaları Geliştirme Merkezi (ICMPD) yürütücülüğünde, 10 kalkınma ajansının yerel ortaklığında 11 ilde yürütülen ve toplam 32.000.000,00 Euro bütçeli projenin bileşenleri; doğrudan girişimcilere yönelik müdahaleler, yerel kurumları ve ekosistemi geliştirmeye yönelik müdahaleler ve ulusal ve yerel kurumlar için politika çerçevesini geliştirmeye yönelik müdahalelerden oluşmaktadır.

c. Sonuç ve Çıktı Hedefleri: ENHANCER Projesi kapsamında bölgemizde bugüne kadar destek almaya hak kazanan 21 proje için sağlanan toplam destek miktarı yaklaşık 3,17 milyon Euro'dur. Adana ve Mersin'deki kooperatifler ve kooperatif birliklerinin başvuru yapabileceği İstihdam Yaratma Odaklı 2. Kooperatif Hibe Programı kapsamında proje değerlendirme süreci devam etmektedir. Bu kapsamda

destek alacak projeler de dâhil olmak üzere projelerin tamamının 2025 yılı sonunda tamamlanması öngörülmektedir.

d. Diğer Ajans/Kurum Faaliyetleriyle Koordinasyon: ENHANCER projesi kapsamında süreç Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü genel koordinasyonu altında ICMPD tarafından yürütülmektedir. Ajans programların tanıtım faaliyetlerine aktif biçimde katılım sağlamıştır.

e. İzleme ve Değerlendirme: Ajans, projelerin uygulama süreçlerini takip etmekte ve proje kapanış etkinliklerine katılım sağlamaktadır.

Tüm bu faaliyetlerin yanı sıra, 2024 yılında başlamış ve nihai ödemeleri 2025 yılı başına sarkmış olan faaliyetler ile devam eden SOGEP ve sonlanma aşamasındaki BOTAP projeleri için 2025 Yılı Bütçesinde kaynak ayrılmıştır.

Tablo: 4.1 Bütçe Bilgileri

Bileşenler	Faaliyet Adı	Sorumlu Birim	Süre	Tahmini Maliyet (TL)
Araştırma, Analiz, Programlama	Program Değerlendirme ve Etki Analizi Çalışmasının Tamamlanması	İDAB	01.01.2025-31.12.2025	-
	Anadoludakiler Platformunun İçeriğinin Zenginleştirilmesi	AYDO, MYDO	01.01.2025-30.06.2025	5.000.000,00
	Silifke Alt-Bölgesi Stratejik Planlama Çalışmasının Gerçekleştirilmesi	PPKB	01.04.2025-31.12.2025	500.000,00
	2024 Yılından Devam Eden Çalışmaların Sonlanması ve Ödemelerin Gerçekleştirilmesi	PPKB	01.01.2025-31.03.2025	600.000,00
İş Birliği ve Koordinasyon	TGA ve Kültür ve Turizm İl Müdürlükleri ile İş Birliği Faaliyetlerinin Gerçekleştirilmesi	PPKB, MYDO, AYDO	01.01.2025-31.12.2025	-
	Adana Film Sektörünün Güçlendirilmesine Yönelik Faaliyetler Yürütülmesi	AYDO	01.01.2025-31.12.2025	700.000,00
	Mesleki Eğitim Alanında İşbirliği Çalışmasının Gerçekleştirilmesi	AYDO, MYDO	01.01.2025-31.12.2025	200.000,00
	Kalkınma Ajansları İş Birliğinde Antalya-Gaziantep Hattında İnanç Turizmi Rotalarının Oluşturulması	PPKB, MYDO	01.07.2025-31.12.2025	-
Kapasite Geliştirme	Siber Vatan Programı Kapsamında Eğitimlerin Düzenlenmesi	MYDO, AYDO	01.01.2025-31.12.2025	1.400.000,00

	Kadın Girişimciler ve Kadınlar İçin Canva İle Tasarım Yapma ve Lojistik Eğitim Programlarının Gerçekleştirilmesi	PPKB, AYDO, MYDO	01.07.2025-31.12.2025	50.000,00
	Kalkınma Seminerleri Programının Yürütülmesi	PPKB, AYDO, MYDO	01.01.2025-31.12.2025	50.000,00
	Gönüllülük Çalışmalarının Yaygınlaştırılması	AYDO	01.01.2025-31.12.2025	250.000,00
Yatırım Destek ve Tanıtım Faaliyetleri	Festival ve Benzeri Etkinlikler Kapsamında Tanıtım Faaliyetleri Gerçekleştirilmesi	AYDO, MYDO	01.01.2025-31.12.2025	-
	Türkiye Dalış Rotalarının Hazırlanması ve Tanıtılması Çalışmaları	AYDO, MYDO	01.01.2025-31.12.2025	-
	UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağı Kapsamında Çalışmaların Yürütülmesi	AYDO	01.01.2025-30.06.2025	-
Destekler	2024 Yılı Teknik Destek Programı	PYB	01.01.2025-30.06.2025	3.800.000,00
	2025 Yılı Teknik Destek Programı	PYB	01.01.2025-31.12.2025	5.000.000,00
	2023 Yılı Fizibilite Desteği	İDAB	01.01.2025-30.06.2025	597.500,00
	2024 Yılı Fizibilite Desteği	İDAB	01.01.2025-31.12.2025	3.000.000,00
	2025 Yılı Fizibilite Desteği	PYB, İDAB	01.01.2025-31.12.2025	5.000.000,00
	2023 Yılı SOGEP	İDAB	01.01.2025-31.12.2025	3.500.000,00
	2024 Yılı SOGEP	İDAB	01.01.2025-31.12.2025	5.639.670,00
	BOTAP	İDAB	01.01.2025-30.04.2025	7.221.472,24
	Kitle Fonlama Desteği	PYB, İDAB, AYDO, MYDO	01.01.2025-31.12.2025	5.000.000,00
Diğer Proje ve Faaliyetler	KKTC Kısmi Hibe Programları Teknik Destek Faaliyetleri	PYB, İDAB	01.01.2025-31.12.2025	-
	Türkiye'deki Mülteciler ve Ev Sahibi Topluluklar Arasında Sosyal Girişimcilik, Güçlendirme ve Uyum Projesi (SEECO)	PPKB, İDAB, MYDO, YHB	01.01.2025-31.12.2025	-
	Sürdürülebilir Sosyo-Ekonomik Uyum İçin Girişimcilik Kapasitesinin Geliştirilmesi Projesi (ENHANCER)	PPKB, MYDO	01.01.2025-31.12.2025	-
Toplam				47.508.642,24

5. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

Çukurova Kalkınma Ajansı, Adana ve Mersin illerinin kalkınması için mali ve teknik destek araçları ile Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü koordinasyonunda çalışmalarını sürdürmektedir. 2021 yılından itibaren Ajans, faaliyetlerin planlanması ve yürütülmesinde sonuç odaklı programlama yaklaşımını esas almaktadır. Bu çerçevede bir yandan bölgenin öncelikli ihtiyaç alanlarına odaklanılırken, diğer yandan programların başarısı için yerel paydaşlarla yakın iş birliğine dayanan faaliyetler yürütülmektedir. Ulusal ve bölgesel planlar çerçevesinde stratejik öncelikler ile tematik ve sektörel hedefler dikkate alınarak Ajans tarafından 2024-2026 yıllarını kapsayan dönem için hazırlanan üç sonuç odaklı program; Sürdürülebilir Büyüme ve Yeşil Dönüşüm Sonuç Odaklı Programı, İmalat Sanayinde Rekabet Gücünün Artırılması Sonuç Odaklı Programı ve Dirençli ve Gelişen Kırsal Alanlar Sonuç Odaklı Programı'dır. Ajansın son dönemde yenilikçilik ve rekabet, girişimcilik, sosyal girişimcilik ve turizm gibi tematik alanlara odaklanan çalışma biçiminin sonuç odaklı programların uygulanması sürecinde avantaj sağladığı düşünülmektedir.

Ajansın son dönem çalışmalarındaki ana odaklarından birisi genç istihdamı ve genç girişimciliğinin artırılması olmuştur. Ajansımız genç istihdamının artırılması için, gençlerin geleceğin işlerinin gerektirdiği beceriler ile donatılması, becerilerine uygun işlerde istihdam edilmesi ve üretim süreçlerine aktif katılımının sağlanması yönünde çalışmalar gerçekleştirmiş olup, bu çalışmalar için fon kaynakları da kullandmıştır. Bu kapsamda gerçekleştirilen en önemli çalışmalardan biri Genç Girişimci Destek Programı'dır. Yenilikçi ve teknolojik bir ürün veya hizmeti olan girişimlerin artırılması yoluyla teknoloji tabanlı girişimcilik ekosisteminin güçlendirilmesi amacıyla uygulanan program, ön kuluçka, finansal destek, hızlandırma, mentörlük ve yatırımcı buluşmalarını içeren dört ana unsurdan oluşmuştur. Finansal destek almaya hak kazanan girişimciler aynı zamanda Ajans tarafından düzenlenen hızlandırma programına katılmış, süreç boyunca mentörlük desteği almış ve nihai ürünlerini oluşturmuşlardır. Son aşamada ise girişimcilerin yatırımcılar ile buluşmaları ve iş fikirlerini sunmaları sağlanmıştır.

Ön kuluçka, finansal destek, mentörlük ve hızlandırma eğitim modüllerini içeren Genç Girişimci Destek Programı kapsamında, 11 girişimci destek almış ve 11 istihdam sağlanmıştır. Girişimcilerin üçü dijital oyun, ikisi makine verimliliği, ikisi tarım ve hayvancılık teknolojileri alanında çalışırken, birer girişimci yapay zekâ, makine üretimi, araç simülasyonu ve sanal gerçeklik alanlarında faaliyet göstermektedir. Yapay zekâ alanında çalışan VRiseTech Firması başarılı çalışmaları sonunda 60 milyon TL değerlendirme

üzerinden yatırım almış, diğer iki girişimci ise Las Vegas CES Fuarı ve Katar WebSummit Fuarlarına katılım sağlayarak ürün satışlarını gerçekleştirmiştir. Girişimciler bugüne kadar toplam 15 girişim sermaye fonu ve yatırımcı ile birebir görüşme gerçekleştirmiştir.

Son dönemde gerçekleştirdiği çalışmalarda bölgede istihdamın artırılmasını önceliklendiren Ajansımız, Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü koordinasyonunda uygulamış olduğu Sosyal Gelişmeyi Destekleme ve Üreten Şehirler programları kapsamında hayata geçirilen toplam 17 proje ile 259 istihdamın yaratılmasını sağlamıştır. Diğer yandan, Yönetim Danışmanlığı Teknik Destek Programı kapsamında Ajansımız tarafından 67 işletmeye toplam 16,4 milyon TL danışmanlık desteği sağlanmış ve işletmelerin ihracat, verimlilik ve yalın üretim uygulamalarını geliştirmelerine yönelik projeleri desteklenmiştir. Program kapsamında Adana ve Mersin’de mühendislik, üretim sorumluluğu, üretim planlama, yalın ve kalite yönetim sistemi mühendisliği, insan kaynakları yönetimi ve ihracat alanlarında toplam 21 genç istihdamı gerçekleştirilmiştir.

Ajansın bir diğer çalışması ise Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü koordinasyonunda, ülkemizin siber güvenlik uzmanı ihtiyacının karşılanması hedefine yönelik uygulanan Siber Vatan Programı’dır. Adana ve Mersin illerinde, Adana Alparslan Türkeş Bilim ve Teknoloji Üniversitesi, Mersin Üniversitesi, Mersin Teknoloji Geliştirme Bölgesi işbirliğinde öğrencilere yönelik ücretsiz siber vatan eğitimleri gerçekleştirmiştir. 4 farklı modülde 180 saat süren teknik eğitimlere Adana’dan 31, Mersin’den 44 öğrenci katılım sağlamıştır. Eğitimlerini başarı ile tamamlayan 31 öğrenci, Antalya’da gerçekleştirilen Siber Vatan Bootcamp etkinliğine iştirak ederek, takım çalışmalarına aktif biçimde katılım sağlamıştır. Genç istihdamına yönelik, Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü işbirliğinde Adana’da E-Spor Merkezi kurulmuştur. Merkezde, e-spor farkındalığı, profesyonel e-sporcu yetiştirme, profesyonel koçluk ve yayıncılık eğitim programları düzenlenmiştir. Düzenlenen bu eğitim programları kapsamında 3 genç istihdamı sağlanmıştır. Bunun dışında bilgisayar ve elektrik-elektronik mühendisliği son sınıf öğrencileri ile yeni mezun öğrencilere yönelik iki IOT eğitim programı düzenlenmiştir.

2025 yılı hem yeni bölge planı uygulama sürecinin başlayacağı hem de devam eden üç sonuç odaklı program çerçevesinde tasarlanan faaliyetlerin gerçekleştirileceği ve projelerin hayata geçirileceği bir yıl olacaktır. Sürdürülebilir Büyüme ve Yeşil Dönüşüm Sonuç Odaklı Programı ile bölgede yeşil dönüşüm ve sürdürülebilir temiz üretim kavramlarının yaygınlaştırılması ve kalkınma sürecinin temel bir parçası haline getirilmesi hedeflenmektedir. 2025 Yılı Çalışma Programı çerçevesinde yürütülen ikinci program olan İmalat Sanayinde Rekabet Gücünün Artırılması Sonuç Odaklı Programı, özellikle küçük ve orta

ölçekli işletmelerin katma değerli ve yenilikçi üretim yapma kapasitesinin yükseltilmesine yönelik destek sağlanmasını ve sanayide altyapı ihtiyaçlarının giderilmesine yönelik çalışmalar yapılmasını amaçlamaktadır. Dirençli ve Gelişen Kırsal Alanlar Sonuç Odaklı Programı ise, bölgenin kırsal alanlarının ekonomik, ekolojik ve kültürel bağlamda ele alınarak mevcut potansiyelin değerlendirilmesini hedeflemektedir. Dirençli ve Gelişen Kırsal Alanlar Sonuç Odaklı Programı'nın, öngördüğü faaliyetler ve çalışma konuları itibarıyla ilçelerdeki kurum ve kuruluşların yanı sıra özellikle yerel girişimcilerin ilgisini çekmesi beklenmektedir. Bu çerçevede saha ziyaretleri ile yerel paydaşlara yapılacak bilgilendirmelerin daha önce SOGEP, SEECO ve ENHANCER programları başvuru süreçlerinde olduğu gibi olumlu dönüşleri olması ve ilçelerden gelen proje önerilerinin nitelik ve nicelik açısından artırılması öngörülmektedir.

6. EKLER

EK-B Yurtdışı Fuarlar ve Çalışma Ziyaretleri Tablosu

EK-C Düzenlenecek Etkinlikler Tablosu

EK-D Yapılacak Araştırmalar, Analizler, Stratejiler ve Raporlar Tablosu

EK-E Yapılacak Program Sonrası Değerlendirme ve/veya Etki Analizi Çalışmaları Tablosu